ORAS

Debesuota ir taip pat vėsu. Saulė teka — 6:07; leidžiasi — 5:05.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CAnal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. Kaina 5c Chicago 8, Ill. Ketvirtadienis, Spalio-October 18 d., 1951 Price 5c No. 246

J. A. VALSTYBĖS PATARIA EGIPTUI NUSILEISTI

Laukiama lietuviškų pranešimų per Laisvosios Europos radiją

MUENCHEN, Vokietija. — Šiomis dienomis Laisvosios Europos radijas per savo galingą stotį Muenchene pradėjo siųsti lenkų kalba žinias ir pranešimus, skirtus komunistų užimtai Lenkijai.

Laisvosios Europos radijas savo veiklą Europoj pradėjo čekų kalba; kiek vėliau vengrų.

Pradėjus lenkiškos programos transliavimą, buvo Laisvosios Europos vadovų pasakyta, kad **netrukus per jos Muencheno stotį bus įvesta ir lietuviška programa** (be to, ukrainiečių ir gal dar kitų pavergtų tautų).

Šveicarai nuteisė senatoriaus šnipą

LAUSANNE, Šveicarija. — Federalinis teismas nuteisė amerikietį Charles Davis 8 mėnesiais kalėjimo ir po to ištremti iš Šveicarijos.

Jis apkaltintas rinkęs Šveicarijoje politines žinias ir siuntęs jas į užsienį. Šveicarų įstatymai draudžia ir privatų šnipinėjimą, nežiūrint, ar sekamasis yra Šveicarų pilietis ar užsienietis.

Davis turėjo užsakymą iš Amerikos respublikonų senatoriaus McCarthy parinkti žinių apie veiklą Amerikos buvusio ministerio Berne, Vincent, kurį senatorius yra apšaukęs komunizmo šalininku ir nori medžiagos savo kaltinimams paremti.

Ali Khano mirtis sujaudino anglus

LONDONAS. — Vargu kuriame kitame užsienio krašte padarė tokio liūdno įspūdžia žinia apie Pakistano ministerio pirmininko Ali Khano nužudymą, kaip Anglijoj.

Ali Khan ragino savo tautiečius pamiršti laikus, kada jie buvo anglų kolonija. Nežiūrint praeities kovų, jis buvo nuoširdus anglų ir Vakarų demokratijų draugas.

Anglų karalius, ministeris pirmininkas Attlee ir konservatorių partijos vicepirmininkas Eden pasiuntė Pakistano vyriausybei užuojautos telegramas, kuriuose jaudinančiais žodžiais reiškia savo liūdesį dėl šio didelio valstybės vyro nužudymo.

Kwaja Nazimuddin tvarko Pakistaną

NEW DELHI, Indija. — Į nužudyto Liaquat Ali Khano vietą, Pakistano laikinuoju ministeriu pirmininku paskirtas Sir Kwaja Nazimuddin, Pakistano generalinis gubernatorius.

Ali Khan, 56 metų, Vakarams draugiškas Pakistano ministeris pirmininkas, buvo nužudytas religinių sąmokslininkų, reikalaujančių mohamedonų šventojo karo prieš Indiją. Žudikas, Sher Akhtar, buvo minios vietoj užmuštas ir sudraskytas į gabalus.

Spėjama, kad naujai vyriausybei vadovauti bus pavesta užsienio reikalų ministeriui, Zafrullah Khan, kuris šiuo metu yra New Yorke, Jungtinių Tautų posėdžiuose.

—Amerika organizavo revoliuciją prieš Argentinos vyriausybę, pareiškė pats diktatorius Peron susirinkusiai žmonių miniai, kalbėdamas apie paskutinį karininkų sukilimą prieš jį.

Sako, Rockefeller Fundacijos lėšom remia komunistus

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso atstovas Cox (resp., Ga.) yra surinkęs medžiagos pagal kurią Rockefellerio Fundacijos pinigais ugdomas Amerikoj komunizmas.

Cox nori, kad Kongresas per ateinančią sesiją sudarytų specialią komisiją, kuri patikrintų jo surinktus kaltinimus prieš šį, o taip pat Carnegie ir kitus fondus.

Cox savo kaltinimuose sako, kad nuo 1930 metų Rockefellerio fondas ėmė skirti dideles sumas "įvairiems tikslams", netiesiogiai ir komunistų mokslinei propagandai.

RĖMĖ I.P.R.

Institute for Pacific Relations yra viena iš prisidengusių komunistų draugijų, kuri su savo mokslininkais mėgino praskinti kelią komunizmui Kinijoj ir visoj Azijoj ir kurio veiklą dabar tyrinėja Senato vidaus saugumo komisija.

I. P. R. yra vyr. valstybės gynėjo juodajame sąraše kaip neamerikinė organizacija, bet Rockefellerio fondo valdytojai ją šelpė didokomis pinigų sumomis.

FROF GOLLHORN VAIDMUO

Tarp įvairių mokslo įstaigų yra ir Cornellio universitetas, kurio "civilinių teisių studijom" buvo iš Rockefellerio fondo paskirta $110,000. Pinigai valdyti buvo pavesti Columbijos universiteto profesoriui Gollhorn'ui. Jis beje yra buvęs Kongreso neamerikinės veiklos komisijos tardytas dėl jo prokomunistinės veiklos.

PROF. GOLLHORN VAIDMUO

Hans Eisler yra brolis Gerhardo Eislerio, buvusio Kominterno įgaliotinio Amerikoj, ir prieš trejetą metų pabėgusio lenkų laivu į Rytų Vokietiją, kur jis dabar yra propagandos ministeriu.

Jo brolis, Hollywoodo dainuškų kūrėjas, buvo taip pat žinomas kaip komunistas. Už tai vyriausybė mėgino jį kaip svetimšalį deportuoti. Bet atsirado gerų užtarėjų, kurie dalyką numarino.

Negana to, iš Rockefellerio fondo jam buvo suteikta lėšų organizuoti "eksperimentalines mokyklas" ir tęsti studijas jam pačiam.

Rockefellerio Fundacija turi šiuo metu apie pusę bilijono dolerių.

—Kokaino kontrabandą, vertą $170,000 pateko į Italijos policijos rankas. Kokainas buvo numatytas siųsti į Jungtines Valstybes.

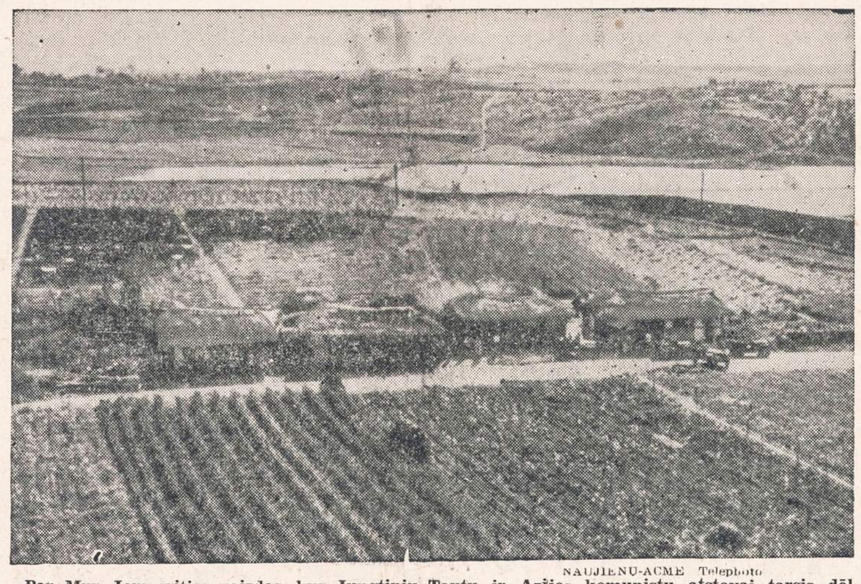

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Pan Mun Jom srities vaizdas, kur Jungtinių Tautų ir Azijos komunistų atstovai tarsis dėl Korėjos karo paliaubų. Tvirtinama, kad abiejų pusių karo vadai bus atsakomingi už minėtos srities saugumą.

Jungtinių Tautų armija supa svarbią komunistų įtvirtintą bazę Kumsongą

JAV 8. ARMIJOS BŪSTINĖ, Korėja. — Per antradienio kautynes J. T. daliniai priėjo tris mylias iki reikšmingos komunistų atsparos punkto Kumsongo ir baigia jį atkirsti nuo centrinio fronto, gavusio ligi šiol iš šios vietos būtinuosius pastiprinimus.

Kumsong — pagrindinė komunistų bazė c. fronte

Amerikiečių 24, divizija pateko į kiniečių komunistų pinkles pačiame aukštajame kalne, saugojančiame Kumsongą. Sąjungininkų artilerija iš pagerintųjų pozicijų pridengė diviziją, kurios daliniai gavo įsakymą "išvalyti vietą".

Pakeliui į Kumsongą, J. T. kareiviai turėjo per paskutines penkias dienas užimti apie 40 komunistų ginamų kalvų. Trys J. T. divizijos 22 mylių fronte pažengė 7 mylias pirmyn.

Iš naujai užimtų aukštumų sąjungininkų artilerija dabar siunčia tonas granatų į minėtą komunistų bazę centriniame fronte. Atrodo, kad ji ilgai negalės išsilaikyti.

Fronto rytiniame sparne, kurį daugiausia laiko Pietinės Korėjos armija, tenka nugalėti 2,000 - 3,000 pėdų kalnų keterą, ginamą stiprių komunistų dalinių, norint užtikrinti saugumą pasistumėjusiem sąjungininkam centriniome ruože.

Vakaruose amerikiečių 1. motorizuota divizija kovoja su įsitvirtinusiais kiniečiais į šiaurės vakarus nuoYonchono. Kas čia ligi šiol buvo paimta, buvo granatų ir durtuvų kovų vaisiai.

J. T. nuostoliai:335 lėktuvai

Apie 150 J. T. bombonešių, pridengti Sabre naikintojų, daužė visą antradienį geležinkelius Šiaurinėj Korėjoj. Nakties metu buvo apmesti bombomis ir apšaudyti lėktuvų kulkosvaidžiais 17 komunistų traukinių.

Tolimųjų Rytų aviacijos vadovybė praneša, kad nuo Korėjos karo pradžios buvo numušta 335 Jungtinių Tautų lėktuvai priešlėktuviniais pabūklais nuo žemės.

Vėžio žingsnio pasitarimai

Komunistų ryšininkai derybų fronte tebevartoja tą patį delsimo būdą, kaip ir anksčiau, setngdamiesi derėtis kaip galima lėčiau, pastebima J. T. karinės vadovybės pranešime.

Pranešime beje tvirtinama, kad ryšininkai pasiekę ir pažangos, ruoždami kelią naujoms paliaubų deryboms.

Pereitą antradienį delegacijų ryšininkai buvo susitikę Panmunjome net du kartus.

Sovietų cukrus Irane

TEHERANAS, Iranas.—Irano vyriausybė susitarė su sovietais nupirkti iš jų 32,000 tonas cukraus.

Sovietų Sąjunga siūlo ir daugiau prekių politiniais sumetimais, tačiau Irano vyriausybė, norėdama pasirodyti prieš Amerika, kad ji nepasiduoda sovietų pagundoms, ima iš jų tiktai tą, kas kraštui būtinai reikalinga.

Mokesčių rinkėjas priėmė $10,000 kyšį

WASHINGTONAS, D. C. — Atstovų rūmų komisijoj federalinių mokesčių agentas Jerome Friedman liudijo, kad mokesčių kolektorius Denis W. Delaney, dirbęs Bostone, priėmė 1949 metais iš vienos New Yorko draudimo bendrovės $10,000 kyšį.

Legijono kongresas

MIAMI, Florida. — Pirmadienį prasidėjo 33. metinis Amerikos legijonierių kongresas, kuriame dalyvauja 30,000 delegatų.

Keturių dienų kongreso programa prasidėjo gynybos sekretoriaus Lovett kalba. Kongrese dalyvauja ir gen. McArthur, kuris pasakys kalbą ir kuri, daugelio manymu, duos suvažiavimui politinį antspalvį.

Nudienė divizija verta 6 (1921 m.)

WASHINGTONAS, D. C. — Vertinant pagal ugnies galią, mūsų laikų pėstininkų divizija yra šešis kartus galingesnė už 1921 metų tokį pat armijos dalinį, nežiūrint, kad turi mažiau 1,098 vyrų.

Tokių išvadų priėjo kapit. V. Antonioli, ginklų instruktorius armijos mokykloj Fort Benning, Ga.

Vėliausios Žinios

★

—Winston Churchill sako, Anglija turi bet kuria kaina išlaikyti Suezo kanalo kontrolę. Jis davė suprasti, kad jam esant valdžioj, anglai nebūtų pasitraukę iš Irano.

—Kongreso atominės energijos komiteto pirmininkas McMahon reikalauja panaudoti visas jėgas padidinti atominių ginklų gamybą. Tik atominiai ginklai gali apsaugoti Ameriką nuo pražūties, įtikinėja atsakingasis senatorius.

—William Lias, didelis Detroito gembleris, yra skolingas vyriausybei $2,230,000 mokesčių, bet liki šiol nieko nepadaryta jiems išieškoti, — įrodinėjo sen. Williams Kongrese.

—Viduržemio jūroj užėjo tokia didelė audra, kad sąjungininkams teko nutraukti pradėtus laivyno manevrus.

—Čekoslovakijos karo atstovas Berlyne, Jirl Fisl, nutraukė ryšius su savo vyriausybe ir nutarė pasirinkti politinio pabėgėlio likimą.

4 čekai prasimušė kulkosvaidžiais

HOF, V. Vokietija. — Keturi čekų bėgliai, kaudamiesi kulkosvaidžiais su pasienio sargybiniais, prasiveržė į Vakarų Vokietiją, pergabendami per sieną ir savo šeimas, keturias moteris ir du vaikus.

Iki sienos pabėgėliai privažiavo sunkvežimiu. Apie 500 metrų nuo sienos juos sulaikė policininkai, su kuriais jie bematant susikovė. Pabėgėlių kulkosvaidžiai nugązdino sargybinius. Pasinaudodami sąmyšiu, jie laimingai pasiekė Vokietiją.

Kalinių maištas

MOUNDVILLE, W. Va. — Daugiau kaip 1,300 kalinių buvo išsilaužę iš W. Virginijos valstybės kalėjimo namo ir mėgino įsiveržti į kitą ir išleisti kalinius.

Kalėjimo sargams tačiau pasisekė atkištais automatiniais šautuvais sutramdyti kriminalistus. Leidus jiems per naktį pastovėti kieme ir pašalti, sargai iš ryto maištininkus suvarė atgal į namą.

VALST. SEKR. ACHESON PATARIA EGIPTUI PRIIMTI VAKARŲ PLANĄ

Anglai sako, kad jie elgsis kitaip, negu Irane

WASHINGTONAS, D. C. — Pasauliui tikint, kad tik Amerikos pagalba ir įtaka gali būti išspręstas naujasis konfliktas tarp Egipto ir Anglijos, valstybės sekretorius Acheson pakartojo Amerikos tolesnį nusistatymą, patardamas Egiptui įstoti į Vakarų planuojamą Artimųjų Rytų komandą.

Amerika neduoda nė mažiausio pagrindo abejoti dėl moralinės ir karinės paramos Anglijai jos ginče su Egiptu, nes Suezo kanalas ir visas Artimųjų Rytų saugumas yra susijęs su Europos ir pasaulio likimu.

Kitos išeities, kaip Artimųjų Rytų komanda, atrodo Amerika nežino. Jeigu Egiptas įstotų į šią jau nuo seniau planuotą karinę sąjungą, į kurią įeitų trys didžiosios Vakarų valstybės ir trys Viduržemio jūros šalys — Graikija, Turkija ir Egiptas— būtų galima pavesti Suezo kelio saugojimą į šios sąjungos rankas.

Kaip jau vakar pranešėme, Egiptas nuo šio pasiūlymo atsisakė. Amerika po to per savo valstybės sekretorių pakartojo Egiptui, kad tai pats priimtiniausias Egiptui būdas išspręsti nevartojant ginklo keblųjį Suezo klausimą.

Anglų vyriausybės atsakingi asmenys, kaip užsienių reikalų ministeris Morrisonas, pareiškė panašiai, kaip ir Achesonas, kad anglai gali perleisti Suezo kanalo apsaugą tik susiorganizavus Artimųjų Rytų sritinei sąjungai. O iki to laiko anglai paliksią Sueze.

Pradėtas vakar anglų kareivių siuntimas į kanalo zoną iš Kipro salos tęsiasi toliau. Aplink Suezą anglai šiuo metu turi apie 40,000 kariuomenės, kurios didžiąjį dalį gali lėktuvais ir laivais lengvai permesti į pavojingąjį židinį.

Didžiuosiuose Egipto miestuose, ypač Caire ir Aleksandrijoj, žmonių demonstracijos nesiliauja. Bet sustiprinti policijos būriai stengiasi palaikyti tvarką.

Egipto ministeris pirmininkas, kreipdamasis į tautą ir prašydamas susilaikyti nuo išsišokimų, taip pat prisidėjo prie karštuolių nuraminimo.

12,000 vyrų plaukia į Antarktiką

TAI BANGINIŲ ŽVEJAI

SANDEFJORD, Norvegija.— Apie aštuonetą tūkstančių norvegų ir ketvertą tūkstančių užgrūdintų jūrų tautų vyrų (vokiečių, japonų ir rusų) yra dabar pakely į Pietų Ledinuotąjį vandenyną.

Ten, kur anksčiau plaukdavo didieji tyrinėtojai, kaip Amundsenas, Scottas, Byrdas ir kiti su mokslinėmis ekspedicijomis, šiandien į tuos pačius vandenis jų pėdomis seka praktiški žmonės daryti pinigą iš banginių taukų.

Sandefjord, Norvegijoj, yra didžiausias banginių taukų apdirbimo miestas pasauly. Iš šio fjordo prieš savaitę pasijudino 6 norvegų banginių ekspedicijos. Prie jų prisidėjo 4 iš kitų Norvegijos vietų.

Norvegai turi ir didžiausią banginių apdirbimo laivą — plaukiojantį fabriką — "Abraham Larsen", 30,000 tonų su 600 vyrų įgula. Visas norvegų banginių laivynas, kuris dabar plaukia per Arubą, Olandų Vakarų Indiją, susideda iš 232 vienetų.

Papildę degalo ir maisto atsargas, ekspedicija pasuks per Pietinį Atlantą į Durbaną, Pietų Afrokoj.

Iš čia, laivynas išplauks į Antarktiką, kur užtruks iki kitų metų balandžio mėnesio.

Sovietai pasiruošę vetuoti Angliją

JUNGT. TAUTOS, New York. — Semion Carapkin, Sovietų Sąjungos atstovas J. T. Saugumo Taryboj, davė suprasti, kad sovietai panaudos savo veto teisę, jeigu anglams pasiseks privesti iki balsavimo jų kaltinimą prieš Irano vyriausybę dėl jos nepaisymo Tarptautinio teismo sprendimo alyvos pramonės klausimu.

Carapkin, kalbėdamas Saugumo Taryboj, naudojo Mossadegh argumentus, būtent: žibalo gincas yra Irano naminis reikalas, į kuriuos anglai mėgstą kištis.

Trumanas vedąs JAV į pražutį,—McArthur

MIAMI, Fla. — Amerikos legionierių kongresas suteikė gen. McArthurui gerą progą vėl kaltinti prez. Trumaną būtais ir nebūtais dalykais.

Didysis Pacifiko kariautojas susekęs, kad Trumano vyriausybė vedanti Ameriką į socializmą ir į ekonominę katastrofą.

Kalbėdamas tema, kurią jis iš tikrųjų pažįsta, apie Korėjos karą, McArthur siūlė pavartoti visą turimą karinę galią, norint galiausiai padaryti galą beprasmiškoms skerdynėms Korėjoj.

Anglų komunistai be vilties laimėt

LONDONAS, Anglija. — Didžiosios besirungiančios partijos, laboristai ir konservatoriai, išstatė visose 617 rinkiminėse apylinkėse po savo kandidatą.

Liberalų partija, su didele praeitim ir brangiais nuopelnais kovojant už politinę demokratiją, užleidusi vietą kovotojams už socialinę demokratiją, per paskutinius rinkimus pravedė vos 45 atstovus. Ateinantiems rinkimams ji išstatė 108 kandidatus.

Visiškai iš parlamento buvo išstumti pasaulio reformuotojai pagal Stalino pavyzdį, — komunistai. Per paskutinius rinkimus jie buvo išstatę 100 kandidatų, ir jie visi buvo sumušti.

Jie neturi vilties ir šį kartą pravesti nors vieną atstovą. Bet nenorėdami galutinai likviduotis kaip politinė partija, komunistai 10 rinkimų apylinkių paskyrė po kandidatą.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

★

RYGIŠKIŲ JONAS PALANGOJ

Atėjus vasarai ir baigus mokslo metus Kauno universitetui, prof. Jablonskis-Rygiškių Jonas išvykdavo veik kiekvieneriais metais į Palangą.

Būdamas paralyžuotas ir reikalingas artimos globos, jis pasirodydavo pajūrio miestely su visa plačiąja Jablonskių šeima, į kurią įeidavo — neskaitant jo auksaširdės žmonos, jo tikrosios globėjos — sūnaus Konstantino ir žento Petkevičiaus (abu garsūs mūsų teisininkai) šeimos. Sąlygoms susidarius, prisijungdavo arba nors trumpam laikui užsukdavo pasisvečiuoti ir kiti du sūnūs — vienas aviacijos karininkas, kitas rašytojas.

Kai pavakary Rygiškių Jonas pasirodydavo, rūpestingai apklostytas ir artimųjų ar gerbėjų invalido vežimėly stumiamas, Birutės parke ar pačiame pajūry, jis jau būdavo nuveikęs didoką dienos darbą. Jam pošlsis prasidėjo nuo 1930 metų, kada jis atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Būdamas vasaros atostogų metu Palangoj, profesorius čia rašė "Linksnius ir prielinksnius", taisė netiksliuosius spaudoj ir literatūroj pasirodančius naujadarus, teikė apsčiai kalbinės medžiagos periodinei spaudai, žodžiu sakant, nenutraukdavo nė atostogų metu lietuvių kalbos švarinimo ir mokymo darbo.

Kai namiškiai pradėdavo teirautis buto vasarai, profesorius primindavo nepamiršti surasti ir raštininko, nes, pačiam nevaldant pirštų, toks pagelbininkas jam būdavo būtinai reikalingas.

Vieną vasarą, grįžus man iš Klaipėdos gimnazijos atostogų į savo gimtąjį pajūrį, užsipuolė mano buvęs Palangos vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytojas (M. Untulis), kad aš padirbėčiau pas Jablonskį už raštininką. Untulis sakėsi žinąs mano lietuvių kalbos mokėjimą, ir jo pakaksią, kad įtikčiau senukui profesoriui. Gimnazistui, jau pradėjusiam rašyti į laikraščius, toks pakvietimas reiškė pasididžiavimą ir gerą progą pasimokyti kalbos iš paties kalbos tėvo.

Rygiškių Jonui patikau ir įtikau, manau, dėl to, kad nei mano tėvai, nei aš pats nemokėjau slavų kalbų ir turėjau sergėtis šnekėdamas ar rašydamas tiktai latviškųjų ir vokiškųjų priemaišų. Bet dėl žemaitiško kirčiavimo buvau nekartą Jablonskio baramas.

Aš jam suminiu žodį *paplūdimis*, vartojamą pajūrio gyventojų, bet tada dar nematomą rašto kalboj. Jis uždeda kirtį ant pirmojo skiemens; nuomonės sutampa. Sakau kitą žodį, *pajūrininkas*, nusakantį ne tik žvejus, bet visus gyventojus prie jūros. Palangiškiai kirčiuoja *pàjūrninks*, bet profesorius pataiso *pajúrininkas;* pamoko: tark taip kaip *júrininkas, pajúrininkas*.

Mano žemaitiškai ausiai tas nepatinka; mėginu ginčytis jo paties argumentu: klausykis, kaip žmonės kalba. Tuščios pastangos. Man darosi pikta, kad tikrą, žemaitišką žodį tenka kirčiuoti aukštaitiškai, nors žodis ne aukštaičių, o pajūrio gyventojų. Galiausiai reikia prie to pripras ti: Rygiškių Jono kalbos dėsniai to reikalauja.

Stengiantis švariai kalbėti, rašyti reikia ne tik švariai, bet ir aiškiai — sakydavo mūsų kalbos tėvas. Jis sakąs iš patyrimo. Jaunystėj ir jis nerūpestingai rašęs. Bet kai gavęs kartą primokėti spaustuvei didelę sumą rublių už korektūros klaidas, atsiradusias rinkiny daugiausia dėl neaiškaus rankraščio, tuomet jis įsitikinęs, kad aiškiai rašyti apsimoka. Rašydamas atsimink, kad ne sau rašai — patardavo profesorius.

Apie rašomąją mašinėlę profesorius maža tegalvodavo, nes tokios mašinėlės, kuri turėtų ir riebų, ir "sausą" raidyną, ir kursyvą, ir kirčius, ir visokius kitus ženklus, jis dar nebuvo girdėjęs.

Ir tik po to, kai ant rašomojo stalo susidėdavo pluoštas naujų lapų ir kortelių su naujais žodžiais, naujais pamokymais, kaip elgtis su savo gimtąja kalba, Rygiškių Jonas atsirasdavo besėdįs daržely arba sutikdavo išvažiuoti į žmones, dažniausiai į Birutės parką.

Čia jį sveikindavo būriai pažįstamų, tarp jų labai daug jo studentų, gimnazijų mokytojų, rašytojų, kurie skleisdavo gyvu ir spausdintu žodžiu didžiojo kalbininko paskelbtąsias mokslo žinias.

Praėjus nuo to laiko dvejetui dešimtmečių, turint reikalų su vertimų darbais bei laikraštine kalba, atrodo, sunku visur beišsiversti su Rygiškių Jono "kalbodaros" taisyklėmis. Bet jo išdirbti kalbos dėsniai, laikantis nesugadintos liaudies šnekamosios kalbos, sudaro cementinį pamatą, ant kurio mūsų naujoji kalbininkų karta gali drąsiai statyti lietuviškosios kalbos pilį, kurios nesunaikins nė atominės bombos.

S. Vainoras

Atvyksta iš Europos

1951 m. spalio mėn. apie 16 d. laivu "Gen. Muir" į New Yorką atplaukia šie lietuviai:

Adomas pas Mitkų, 65 Sprague St., Brockton, Mass.

Aksenavičius, Stanislovas, 3650 Seeley Ave., Chicago 9, Ill.

Ališauskas, Povilas, 5408 S. 22nd St., Omaha, Nebraska.

Baltrušis, Stasys, Adelė, Eduardas, Edmundas — 939 W. 33 St., Chicago 8, Ill.

Dilba, Algirdas, Genovaitė, Rimgaudas — 324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

Danielius, Jonas — 1027 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Gataveckienė, Magdalena — 1616 Starr Ave., Toledo, Ohio.

Kaminskas, Juozas (prof.) — 559 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y.

Karčiauskas, Romas — 44 Crescent Ave., Boston, Mass.

Kunstmanas, Povilas, Ona, Alexander — 6821 Rockwell St., Chicago, Ill.

Kurauskas, Algirdas — 837 W. 33 St., Chicago, Ill.

Kyliavas, Emilis, Elzė, Alfredas, Ida, Arturas, Nyna, Marta, Viktoras — 533 Winston Ave., Baltimore, Md.

Kvecas, Albertas — 937 W. 34 St., Chicago, Ill.

Navickas, Vladas, Eleonora, Gerhard pas A. Balsis, Kenan, Wisconsin.

Sneganas, Antanas — 5004 S. Kedvale Ave., Chicago, Ill.

—o—

1951 m. spalio mėn. apie 13 d. laivu "Gen. McRae" atvyksta lietuviai:

Barčiąuskienė, Magdalena — 324 Wharton St., Phila. 47, Pa.

Brazys Vytautas — 5408 S. 32 St., Omaha, Nebraska.

Busse Lene — 120 E. 23 St., New York City, N. Y.

Gallinat, Johann — 120 E. 23 St., New York City, N. Y.

Gudaitytė, Agota — 505 Lafayette St., Brooklyn, N. Y.

Krause, August, Lydia — 120 E. 23 St., New York City, N. Y.

Kuzelis, Peliksas — 5408 S. 22 St., Omaha, Nebraska.

Misevičius, Mėta, Juozas, Kristine, Zita — 5000 Leeds Ave., Baltimore, Md.

Michalkevičius, Romanas — 7036 Wade Park Ave., Cleveland 3, Ohio.

Novikas, Vladas, Petronėlė, Birutė, Genovaitė, Vytautas — 149 E. 115 St., Chicago 28, Ill.

Šidlauskas, Brunonas — 272 Lawrence Pl., Patterson, N. J.

Sienkevičius, Feliksas, Julija, Erika M., Hendrik — 1509 Baugh Ave., E. St. Louis, Ill.

Strigun, Athanasius, Hilda Augusta, Martha, Manfred, Julianne — 4030 S. Archer Ave., Chicago, Ill.

Spiegler, Hanna Hel., Gerhard J. E. — 6707 University Ave., Chicago, Ill.

Tarozas, Liudvikas, Anna — 5408 S. 32 St., Omaha, Nebraska.

Vadopalas, Antanas, Lydia — 1444 S. 49 Court, Cicero, Ill.

Venslovaitis, Antanas — 1837 S. 49 Ct., Cicero, Ill.

Žiedas, Vladas — 43 Alphonse St., Rochester, N. Y.

BALF Centras

Žada apvalyti valkatyną

Ieškoma griežtesnio būdo kovai su Madison gatvės valkatyno girtautojais. Monroe policijos stoties kpt. Hartnett perduos didžiųjų to valkatyno nusikaltėlių dokumentus vyr. teisėjui Scheffler, o šis pasiūlys nubausti girtuoklį $200. Kadangi jie bepinigiai, tai nubaustiesiems teks 100 dienų atidirbti Bridewell pataisos ūkyje. Policijos viršininkas O'Connor sako, kad tai ne tik apvalys Madison valkatyną, bet taip pat išretins ir girtuoklius.

Chicagos Lietuvių Klubų ir Draugijų 1951 m. Valdybos

ŽEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO 1951 METAMS valdybos sąstatas: Steponas Narkis, pirm., 4353 So. Talman Ave., tel. VI 7-1279; Antanas Yusas, vicepirm., 2131 W. 24th St., tel. FR 6-4416; Paul Petraitis, fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; Juozas Baličas, užrašų rašt., 4344 So. Campbell Ave., tel. CLiffside 4-7034; Adelė Burba, iždininkė, 6328 So. Eggleston Ave., tel. DO 3-5165; Antanas Jonikas, iždo glob., 2617 W. 43rd St., tel. YA 7-8183; Steponas Narkis, korespondentas; Jonas Danis, maršalka.

UTĖNOS APSKRIČIO DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1951 METMS: John Sherman pirm., 6348 S. Albany Ave., tel. PRospect 6-1552; Bronė Žemgulis pirmin. pagelb., 2535 West 42nd St., tel. VIrginia 7-2879; K. Kazlauskas nut. rašt., 2910 W. 40th Place, tel. VIrginia 7-6275; Adela Burba fin. rašt., 6328 S. Eggleston Ave., tel. ENglewood 4-9771 ir DOrchester 3-5165; Alf. Masiulis iždin., 3252 So. Halsted St., telef. VIctory 2-7319; Nella Wilcop iždo globėja, 4443 S. Rockwell St., tel. YArds 7-4472; Alf. Masiulis koresp., 3252 S. Halsted St., telef. VIctory 2-7319; Frank Višmontas maršalka, 4500 S. Talman Ave. Susirinkimai vyksta kas antrą antradienį kiekvieną mėnesį P. Vengeliausko svet., 4500 South Talman Ave. Nariais priimami vyrai ir moterys nuo 15 iki 25 metų be įstojimo mokesčio.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1951 METAMS: J. P. Benekaitis pirmininkas, 3724 No. Sheffield Ave. LAkeview 5-8216; M. Čepulevičius, vice pirm., 3327 West LeMoyne St., tel. SPaulding 2-7903; A. Lungevičia, prot. rašt., 1814 Wabansia Ave., tel. HUmboldt 6-2285; Stanley Buneckis, fin. rašt., 1701 N. Pulaski Rd., tel. CApitol 7-9410; John Drangelis, iždin., 1701 N. Pulaski Rd., tel. CAp. 7-9410; Anton Kuprevicz, maršalka, 5431 W. Drumond Pl. Susirinkimai įvyksta kas trečią trečiadienį, 8:00 val. vak., 3600 W. North Ave., Chicago, Illinois.

TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1951 METAMS: Joseph Balchunas, pirm., 7155 So. Sacramento Ave., telef. PRospect 6-3855; Petras Kenutis, vicepirmininkas, A. Kaulakis, nut. rašt., 3247 S. Emerald Ave., tel. DAnube 6-1126; Felix Kasper, fin. rašt., 3534 S. Lowe Av., VIrginia 7-1624; Frank Bakutis, iždin.; S. Stanevičia, kontr. rašt., J. Antanaitis, iždo globėjas; Stumbris, maršalka; Frank Bakutis, ligonių prižiūrėtojas, 2603 W. 69th St., tel. HEmlock 4-4638; Dr. J. Poška, daktaras kvotėjas, 3133 So. Halsted St., buna kožną mėnesį antrą sekmadienį 12:30 val. po pietų, Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Nariai yra priimami vyrai ir moterys nuo 18 iki 50 m.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1951 METAMS: Pranas Dikšas, pirm.; S. Kunevičia, vice-pirm.; A. Kaulakis, nut. raštin., 3247 Emerald Ave., DAnube 6-1126; Thomas S. Janulis, fin. rašt., 3430 So. Morgan St., YArds 7-4863; Petras Balsis, ižd., 5653 S. Throop St.; G. Daraška, iždo glob; J. Stumbris, maršalka; K. P. Gugis, advokatas. Susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį antrą antradienį 7:30 val. vakaro Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Priimami visi namų savininkai.

JONIŠKIEČIŲ L. ir K. KLUBO VALDYBA 1950 METAMS: Pirm. John Gasparaitis, 5356 So. Richmond St.; Vicepirm. Mrs. Estella McNamee, 6802 S. Maplewood Ave. HE 4-3555; Nut. rašt. Joseph Keturakis, 3217 So. 53rd Ct., Cicero, Ill.; Fin. rašt. Frank Chepulis, 3510 W. 63rd St., REpublic 7-0243; Iždininkas Joseph C. Vebell, 6447 South Emerald Ave. ENglewood 4-4380; Iždo globėjai: Mrs. Julijana Balsienė, 10431 S. Campbell Ave. BEverly 8-2852; Tadas Kazimeraitis, 4344 S. Washtenaw Ave.; Koresp. Mrs. Estella McNamee, 6802 So. Maplewood Ave. HEmlock 4-3555.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFIT CLUB VALDYBA 1951 METAMS: Pirmininkas Larry Lubik, 2602 W. 47th St. Vicepirmininkas W. Butkus, 4012 Archer Ave.; Nut. rašt. P. J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. Calumet 5-9191; Finansų rašt. Adela Burba, 6328 S. Eggleston Ave. tel. DO. 3-5165; Kontr. rašt. A Kvedaras, 4246 S. Maplewood Av. kasos glob. Alfons Masiulis, 3252 South Halsted Street, telefonas VIctory 2-7319; kasierius K. Kazlauskas, 4528 S. Spaulding Ave.; maršalka F. Sova, 4201 S. Maplewood Ave.; koresp. Anton Jusas, 2131 W. 24th St., telefonas FR 6-4416.; daktaras-kvotėjas Dr. T Dundulis, 4157 Archer Ave. Susirinkimai įvyksta trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 1 val popiet, Hollywood svet., 2417 W 43rd St. Į Klubą priimami vyrai ir moterys lygioms teisėmis nuo 16 ligi 55 metų amžiaus.

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1951 METAMS: Pirm. Ant Jusas, 2131 West 24th St., FR 6-4416; Vicepirm. John Gurgžda, 3944 So. Rockwell St.; Nut. rašt. W. Juška, 4443 So. Rockwell St., YA 7-4472; Fin. raš. N. Wilcop, 4443 S. Rockwell St., YA 7-4472; Iždi. J. Puniška, 2605 West 43rd St., LA 3-9623; Kontr. rašt. O. Svirmickas, 7202 So. Fairfield Ave.; Koresp. A. Jusas; Maršalka Geo. Mitskus. Susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą antradienį, 7:30 val. vak., Hollywood Inn svetainėje, 2417 West 43rd Street.

LIETUVIŠKOS TEATRALIŠKOS DRAUGYSTĖS RŪTOS No. 1 VALDYBA 1951 METAMS: Pirm. Mary Andrišūnas; pirm. pagelb. Albert Tamson; Nut. rašt. Frank Opulskas; Fin. rašt. Thomas Šalkauskas; Kontr. rašt. Margaret Karis; Kasos pagelb. Elizabeth Tamson; Kasierius Justin Yuškėnas; Durų sargas Tadas Selickis; Ligonių lankytojas Tadas Selickis; Teisėjas Joseph Bartkus; Teisėjo rašt. Elizabeth Tamson; Koresp. Frank Opulskas, 3955 Archer Ave.

OMAHOS GYVENTOJAMS

Omahos miesto ir jos apylinkių gyventojai įvairiais NAUJIENŲ prenumeratos ir kitais reikalais gali kreiptis į Mr. J. Ciceną, kuris gyvena 5509 So. 31st Street, Omaha 7, Nebraska.

Naujienų Administracija.

METRICK'S PAINT STORE
DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
KEdzie 3-6800
NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.
One coat Flat Paint. 12 gražių spalvų ir baltas. Gal. $3.45
Interior Gloss ar Semi-Gloss 16 spalvų ir baltas. Gal. $4.35

CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės.
$15.00
vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENg. 4-5840
ENg. 4-5883

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM
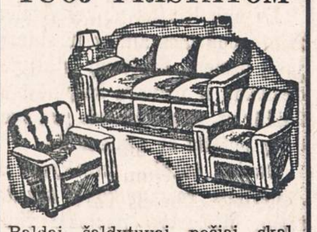
Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Kiek Tik Norit BUICK'ų, Naujų ir Senų
MILDA BUICK SALES
907 West 35th Street
LAfayette 3-2022

Sew it yourself! ON A BEAUTIFUL NEW Free-Westinghouse
No More Tangled Bobbin Threads
Smart women everywhere are buying the thrilling new 1951 Free-Westinghouse. There's no other sewing machine like it. Only Free-Westinghouse has "Nevr-Lock"—the patented feature that positively prevents jamming of the machine due to tangled or snarled bobbin threads! Come in and see the new models today!
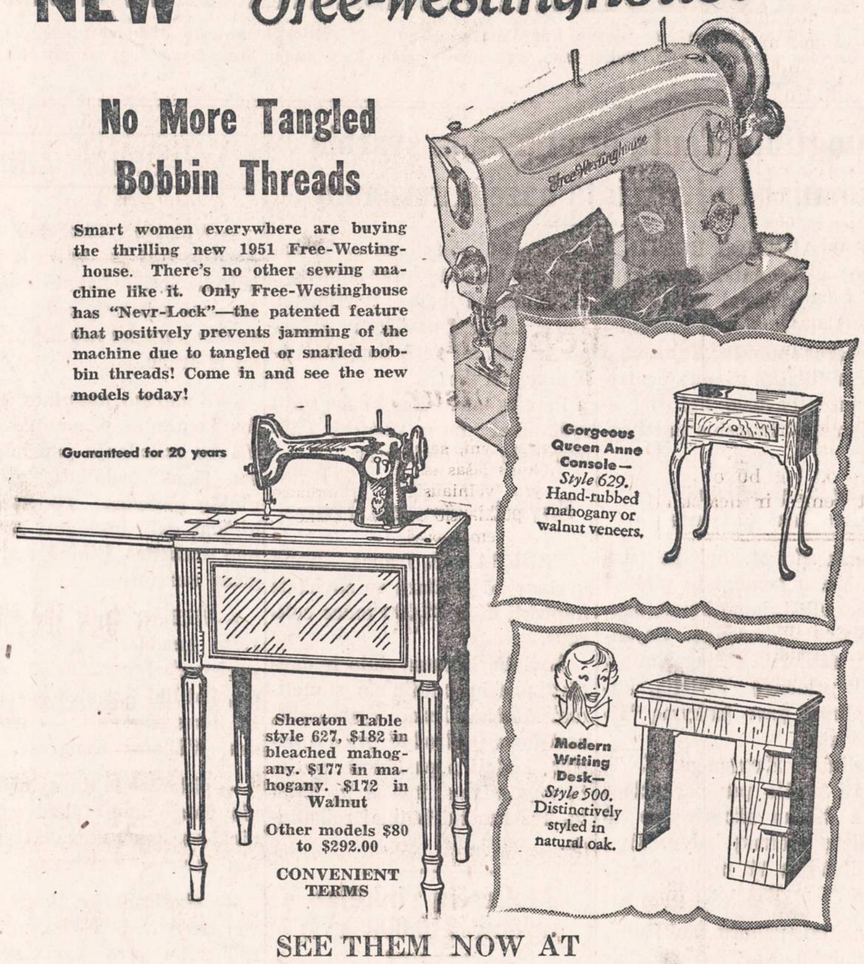

SEE THEM NOW AT
INLSUL'S
FURNITURE - APPLIANCES - TELEVISION
4151 W. Madison St. KEdzie 3-4219
2829 N. Milwaukee Ave. ALbany 2-3120
OPEN MONDAY & THURSDAY EVENINGS

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS
LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

S. L. A.
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra didžiausia lietuvių organizacija. Tai lietuvių apdraudos tvirtovė Amerikoje. Tai lietuvių brolybės fraternalė organizacija. SLA trokšta dar daugiau gerų lietuvių suvienyti broliškais ryšiais vienon didelėn ir gražion šeimynon. Dabar eina SLA. Pažangos Vajus naujiems nariams priimti.
Susivienijimas iš apdraudos nedaro sau pelno, todėl Susivienijime apdrauda yra pigesnė. Bet Susivienijimas teikia lietuviams daugiaus, negu apdraudą. Susivienijimas veikia kultūrinėje dirvoje, stiprina lietuvybę Amerikoje ir rūpinasi bendrais lietuvių reikalais.
Dabar visose lietuvių kolonijose darbuojasi šimtai SLA. organizatorių. Kai vienas tų organizatorių atsilankys į jūsų namus, paklausykite jo patarimo—prisirašykite prie Susivienijimo su visa savo šeimyna.
SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
307 West 36th Street, New York, N. Y.

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį . . .
Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj
TURTAS $30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS $2,900,000.00
Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma

Kas Naujo Kanadoje

Jono Norkaus nužudyme kaltintasis išteisintas

Š. m. liepos 21 d. ankstyvą rytą Jonas Norkus, 30 metų geležinkelio darbininkas, mirė nuo peilio smūgių nuošalioje Algoma Central Railway sekcijoje, kurioje iš viso tegyveno 10 asmenų. Jo nužudyme buvo apkaltintas kitas sekcijos darbininkas, Lenkijos ukrainietis Wasyl Kraviec, 22 metų, kurį prisiekusiųjų teismas dėl tiesioginių įrodymų trūkumo išteisino.

Tos nuošalios sekcijos formanu yra lietuvis Jonas Vinslovas, kuris liepos 20 d. išvyko į miestą. Jam išvykus, formano name įvyko balius, kuriame dalyvavo jo jauna žmona Adelė, abu sekcijos darbininkai ir jugoslavas geležinkelio darbininkas Milevoj Bozic su žmona. Subuvimo metu buvo geriama ir šokama, vėliau tarp Norkaus ir Kraviec prasidėjo ginčai ir muštynės.

Teismas kaltinamąjį išteisisino, kadangi nė vienas liudininkas nematė, kad Kraviec būtų peiliu dūręs Norkų.

Teisme buvo perskaityti Adelės Venslovienės, dviejų vaikų motinos meilės laiškai Kraviecui.

Rusų agentai grįžta namo

Prieš kiek laiko iš Wellando, Ont., išvyko "namo" tūlas Marcelynas Styga. Kiek žinoma, Styga 1942 m. buvo iš Lietuvos išvežtas darbams į Vokietiją, vėliau atvyko į Kanadą, kur jokio pastovaus darbo neturėjo. Manoma, kad tai Styga rašė vietos rusiškųjų komunistų lapui dypuko atsiminimus ir kt.

O šiomis dienomis iš Toronto "namo" išvyko kitas "išvietintas" lietuvis Jonas Gvildys, kurio atsisveikinimą ir atvaizdą įsidėjo "Liaudies Balsas".

J. Gvildys Toronte buvo plačiai išgarsėjusio Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio narys, dėjosi dideliu patriotu ir veikėju. Bet pastovaus darbo Gvildys taip pat neturėjo...

Visi šie "didieji, tikrieji ir vieninteliai patriotai" išvyksta "namo" rusų ambasados padedami. Ji, kaip J. Gvildys rašo, apmoka kelionę, nurodo maršrutą ir dar... kitaip materialiai padeda.

Darbai, ne žodžiai

Š. m. spalio 11 d. "Tėviškės žiburiuose" yra paskelbta Toronto rinkliavų tautos fondui apyskaita, iš kurios matyt, kad Toronto apylinkės LOK vykdytoji rinkliava Tautos Fondui davė $1,405.34. Būdinga, kad pagal surinktų aukų didumą vietos Lietuvių Socialdemokratų Organizacija, surinkusi $157.00, stovi antroje vietoje. Pirmoje vietoje stovi Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto skyrius, surinkęs $176.00. —*J. J.*

DETROITO ŽINIOS

Prof. P. Padalskio kalba

Pereitą šeštadienį iš WJLB stoties lietuvių radijo programos metu prof. P. Padalskis pasakė politinę kalbą. Anot jo, Maskvos politika esanti nei taika, nei karas. Karas jai yra perdaug rizikingas. Stalinas žinąs, koks likimas ištiko iki dantų apsiginklavusią rudąją nacių tironiją. Taika, pastovi taika, Rusijai taip pat ne pakeliui. Reiktų bendradabiauti su laisvuoju pasauliu, nukelt geležinę uždangą ir atidengt komunizmo baisenybes: terorą, vergų stovyklas, skurdą, pavergtųjų kančias. O tai būtų komunizmui mirtinas smūgis be karo.

Tad belieka trečias kelias — nei karas, nei taika. Jis duodąs Maskvai daugiausia galimybių gramsdint pasaulį į bolševizmo pragarą. Juo eidama Maskva laiko pasaulį nuolatinėj grėsmėj ir baimėj ir verčia didelę dalį jėgų ir išteklių skirti laisvės gynimui. Grąsindamas visiems, Stalinas tuo tarpu tenkinasi civilinių ir vietinių karų kurstytojo vaidmeniu. Šiam tikslui pasiekti jo įsakomos ir kontroliuojamos įvairiose šalyse komunistų partijos stengiasi sugriauti ūkinę gerovę, sabotuoti karo žaizdų ugdymą, suskaldyti vidaus jėgas, kad palengvinus Maskvai jų kraštus pavergti. Tačiau šiandien vakarai jau ne tie—jie praregėję. Jie žino, kas yra Stalino imperija ir ko ji siekia. Šiandien jau kiekvienas Rusijos veržimąsis atsimuša į kietą pasipriešinimą.

* * *

Kaip visi despotai, taip ir Stalinas tiki į nieką kitą, kaip į ginklą ir terorą. Jis yra aklas dvasinės jėgos galybei. O dvasinė jėga, atremta į šventą laisvės meilę, yra nesunaikinama. Laisvieji vakarai ir šimtai milijonų Rusijos pavergtų žmonių ta meile gyvena, už laisvę kovoja.

Ir ne bolševizmo revoliucijos valanda išmuš, bet pavergtųjų išlaisvinimo rytojus išauš. Laisvės rytojus išauš ir mūsų tėviškei, mūsų Lietuvai.

Welland, Ont.

Daugiau objektyvumo

Š. m. rugsėjo m. 20 d. "N. L." 36 nr., pasislėpęs po kauke "slapukas" rašo: "Apie nepaprastą gegužinę Wellande". Minėtoje korespondencijoje "slapukas" pasakoja apie seną ir visiems pamirštą reikalą.

Jis cituoja: " . . . apie 11 val. prasidėjo nepaprastoji gegužinės programos dalis, kada pilnos ir tuščios alaus bonkos ėmė skraidyti virš galvų, o vyrukas baltais marškiniais, tūlas (čia deda jo pavardės raidę) iš Toronto, paleido savo boksininko rankas".

Taigi, jis rašo, kad bonkos pradėjo skraidyti, bet kas jas svaidė — nutyli. Bet automatiškai persimeta į puolimą baltais marškiniais vyruko, kurį "slapukas" pavadina tūlu boksininku ir kad jis muša kiekvieną pažįstamą ir nepažįstamą. Čia gaunasi įspūdis, kad kažkas tai jau buvo pradėjęs (anot "slapuko" nepaprastąją gegužinės programos dalį) svaidytis bonkomis, o tik tuomet jau įsijungęs ir baltais marškiniai vyrukas. Bet ir čia "slapukas" nepasako, ką jis mušė,— ar tuos, kurie svaidėsi bonkomis, ar visai nekaltus asmenis? Pagaliau, jei jau "slapukas" žino asmens pavardę; žino, kad jis iš Toronto; žino, kad jis boksininkas ir kad net antrą kartą atsilanko į Wellandą, tai gali būti "tūlas" tik tūliems korespondencijų rašeivoms.

Pagaliau taria: " . . . šį sykį nenugalimasis (čia vėl deda jo pavardės pirmąją raidę) tapo paguldytas ant žemės ir neaišku, kaip reikalas būtų pasibaigęs, jei ne trys pilnos policininkų mašinos, kurios šį į žmogų nebepanašų ir dar vieną jo bendrininką nusigabeno nakvynės už geležinių grotų".

Čia vėl susidarai nuomonę, kad visą reikalą sugadino tik atvykusi policija, kadangi pats "slapukas" rašo, jog buvo paguldytas ant žemės ir neaišku kaip reikalas būtų pasibaigęs. Taigi, jeigu ne policija, gal visai būtų pribaigę. Negana to, dar ir spaudoje tuo didžiuojasi. Kokia garbė!

Kiek teko patirti iš dalyvavusių gegužinėje (neutralių asmenų), visi tvirtina, kad matę tris policininkų automobilius, bet kad jie būtų pilni policininkų — niekas nepatvirtino. Iš ko matosi, kad "slapukui" trūksta to sveiko takto ir todėl perduoda faktus persūdytai. Čia kaip tik tinka pasakėčia, kaip kartą einančiai katei per kopūstieną užkritęs ant uodegos lapas, ir ji tiek persigandusi, kad bėgdama ir šaukusi: "bėkim, bėkim, dangus griūva!"

Baigdamas savo korespondenciją cituoja: " . . . bet vėliau paprašyta salė sekančiai gegužinei rengti tapo atsakyta. Kyla klausimas, ar šis žmogus nėra kieno nors pasamdytas teršti lietuvių vardą?"

Kiek yra žinoma, kad patiems vengrams (gegužinės vietos savininkams) dėl įvykusių peštynių jų pačių suruoštoje gegužinėje buvo atimta teisė jiems patiems ruošti ir kitiems išnuomoti su svaiginamaisiais gėralais. Tenka manyti, kad tame ir glūdi pagrindinė nenuomavimo ar nenorėjimo išnuomoti paslaptis, nes kitaip būtų neįmanoma padengti gegužinės išlaidų.

Nemanau, kad atsirastų asmuo, kuris toleruotų blogą elgėsį, bet suversti visą kaltę asmeniui ir išreklamuoti viešai spaudoje tą reikalą (nors jis būtų ir labai skaudus), kuris seniai visų pamirštas ir privalėjo pasilikti paslaptimi wellandiškių tarpe, skaitau nelogišku ir nepateisinamu dalyku. Ir tikrai kyla klausimas, ar korespondencijos rašeiva "slapukas" nebus kieno nors sukurstytas teršti savąjį lizdą ir spaudos pagalba persūdytus faktus išnešioti po platųjį pasaulį.

—**K. Žukauskas.**

Mirė

Spalio 8 dieną mirė Elzbieta Dambravienė, 52 metų amžiaus, dirbusi 21 metus telegrafo stoty. Nors gimusi ir augusi Amerikoj, buvo patriotė lietuvė. Priklausė Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubui ir kitoms organizacijoms.

Spalio 8 d. mirė Vincas Danuševičius, 73 metų amžiaus.

Spalio 13 d. mirė Mykolas Zinkevičius, 65 metų amžiaus.

Spalio 13 d. mirė John Bukauskas, 57 metų amžiaus.

Susirinkimai

Spalio 13 d. įvyko Lietuvių Organizacijų Centro susirinkimas. Centro valdybos pirmininkas Ksaveras Semaška padarė pranešimą apie veiklą. Po to buvo aptariami įvairūs klausimai.

Parengimai

Spalio 28 d. D. B. lietuvių salėj įvyks Liet. Org. Centro ruošiamas su įvairia programa vakaras.

* * *

Lapkričio 11 d. ukrainiečių salėj Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubas ruošia vakarą. Programoj Vytauto Alanto vaidinimas: "Ragučio šaltinėlis", vaidins akt. Pusdešrio vadovaujamas meno kolektyvas. —**ALB.**

Septyni, Septyni,
visur...

Taip, septyni, septyni, visur . . . ir **koks** lašas išsigėrimui! 7 Crown yra švelniausia — priimniausia — puikiausio skonio degtinė ant šios žemės paviršiaus. **Ir kiekvienas tai žino!**

Sakyk Seagram's ir buk UŽTIKRINTAS

Seagram's 7 Crown. Blended Whiskey. 86.8 Proof. 65% Grain Neutral Spirits. Seagram-Distillers Corp., N. Y.

SANDĖLIS BALDŲ

Pečių, lovų, matrasų, springsų, karpetų, parlor setų, studio couch, hotelių minkštų kėdžių, dining room stalų ir krėslų, dinette setų, lempų, rašomų stalų, geriausių išdirbysčių rašomų mašinėlių, siuvamų mašinų, plaunamų mašinų, prosinamų mašinų, šaldytuvų, **televizijos aparatų** visų žymiausių išdirbysčių, radijo ir phonografų kombinacijų, Auksiniai daiktai, laikrodėliai, žiedai, brilijantai.

Atstovybė 97 Amerikos išdirbysčių.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: CAlumet 5-7237

KRAUTUVĖS VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 valandos vakaro. Sekmadieniais (nedėliomis) uždaryta.

BUDRIKO žinomiausia radio programa leidžiama sekmadienio vakarais 5:30 P. M. Chicagos laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki $10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.

KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.

KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.

KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — $7,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6236 South Western Avenue GRovehill 6-7575

J. PAKEL — Prezidentas

LEWYT'S GREATEST TRADE-IN BARGAIN

Get this 16-piece Stainless Steel $29.95 KNIFE SET!

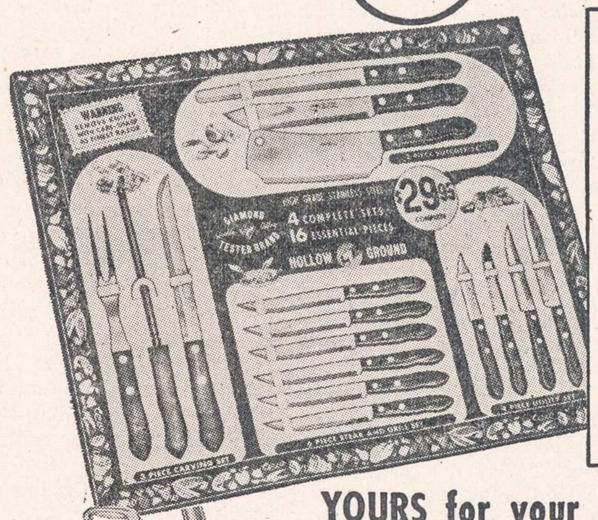

LOOK WHAT YOU GET!

- ✓ Mirror-finish Stainless Steel
- ✓ Brass Blades riveted to Rosewood handles
- ✓ All Hollow-ground Blades

SET INCLUDES...

- 7" Butcher Knife
- 7" Cleaver
- 8" Thin Meat Slicer
- 7" Chef's Fork
- 8" Knurled Sharpening Steel
- 4" Serrated Utility Knife
- 3" Grapefruit Knife
- 5" Sandwich Knife
- 3" Paring Knife
- 8" Roast Slicer
- Six Steak Knives with serrated edges

Designed by Englishtown Cutlery Ltd.

YOURS for your old cleaner when you trade it in on the amazing new LEWYT

Only $89.95

World's Most Modern Vacuum Cleaner

- It's quiet, no roar!
- 7 Work-speeding attachments!
- Sweeps bare floors, linoleum!
- 3 Filters purify the air!
- So light, so easy to use!

no dust bag to empty

Limited Offer! Come in Today!

TRAFICANTE BROS.

2301 W. Taylor St. TAylor 9-9100
739 So. California Ave. SAcramento 2-0301

TIK KĄ GAUTA! ŠVIEŽIOS!

Holland Herring

Tvirtos - Minkštos - Skanios
PIENĖS IR MAIŠYTOS
Gaunamos jūsų vietinėje groserėje ir skanėsių krautuvėje 1 sv. 5 oz., 3-5 sv. skardinėse—9 sv. bačkutėse.

Mes įvesime GUN TYPE, pilną alyvos CONVERSION BURNER vietoj jūsų dabartinio furnaso, TAIP PIGIAI, KAIP

$349.00 SU VISKUO

ĮSKAITANT 275 GALIONŲ ALYVOS TANKĄ

LENGVI IŠŠIMOKĖJIMAI — GARANTUOTA FHA RATA.

Telefonas REpublic 7-9308

STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ INDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ
IR KT. PREKIŲ

Laikrodžiai Pataisomi Specialiste

John A Kass — Duodama 1 metų Garantija

Lengvais Išsimokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617

Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS

PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE Co

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS

Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Skaitykite "N-nas"

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
3 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 6.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Pakistano Krizė

Pakistano premjero nužudymas, pereitą antradienį, atkreipė pasaulio dėmesį į aštrios krizės padėtį, kurioje gyvena ši nauja nepriklausoma valstybė, prieš ketverius metus atsiskyrusi nuo Indijos. Tarp Pakistano ir Indijos eina kova dėl Kašmiro provincijos, kurios gyventojų dauguma yra mahometonai, bet valdžia yra palinkusi Indijos pusėn.

Pakistanas reikalauja, kad Kašmire būtų pravestas plebiscitas (žmonių atsiklausimas visuotinio balsavimo keliu). Tačiau, kad balsavimas būtų teisingas, iš Kašmiro turi pasitraukti svetimos armijos, kurios į jį įsiveržė. Jungtinės Tautos iki šiol negalėjo to pasiekti, ir juo ilgiau šita padėtis tęsiasi, juo labiau kaista aistros Pakistane ir Indijoje — ypač Pakistane, kuris yra mažesnis ir silpnesnis už Indiją ir mano, kad didžiosios valstybės Jungtinėse Tautose pataikauja Indijai.

Premjeras Liaquat Ali Khan buvo nuosaikios politikos šalininkas ir norėjo, kad ginčas dėl Kašmiro būtų išspręstas taikingu balsavimo keliu. Bet religiniai fanatikai ir komunistai kaltino jį "parsidavus" Amerikos ir Anglijos imperialistams ir sakė, kad Kašmiras turįs būti "išlaisvintas" ginkluota jėga, pašalinus iš kelio Liaquato valdžią.

Pereitą vasario mėnesį toje pačioje srityje, kur dabar buvo nužudytas Pakistano premjeras, buvo susektas komunistų ir armijos karininkų grupės sąmokslas prieš valdžią. Sąmokslo vadas, gen. maj. Akbarkhan tapo suimtas ir dar tebesėdi kalėjime, laukdamas teismo.

Tuo tarpu premjeras Liaquat ragino Jungtinių Tautų atstovą, amerikietį Dr. Frank Graham, greičiau spręsti Kašmiro bylą. Bet Jungtinės Tautos neskubėjo ir paskutinėmis dienomis dar kartą atidėjo Kašmiro klausimo svarstymą, nutardamos pirma išklausyti britų ir Irano aliejaus ginčą.

Sakoma, kad šitas Kašmiro bylos atidėjimas ir nulėmė premjero Liaquato likimą. Jisai buvo užmuštas už tai, kad jisai buvo "per daug nuolankus" tiems, kurie neremia "teisingų" Pakistano pretenzijų į Kašmirą.

Laimė dar, kad tas užmušėjas buvo mahometonas, o ne indas. Jeigu teroro aktą būtų atlikę Indijos šalininkai, tai būtų galėjęs iš naujo užsiliepsnoti karas tarp Indijos ir Pakistano.

Didžiosios valstybės Jungtinėse Tautose turi nedelsiant imtis griežtų priemonių Pakistano klausimui išspręsti, — antraip, Pakistane gali kilti anarchija, kurios pasėkos būtų pavojingos visai Azijai.

APŽVALGA

SUMUŠĖ J. BŪGĄ

So. Bostone buvo skaudžiai sumuštas ir sužalotas lietuvių tautosakos (liaudies dainų, pasakų ir padavimų) rinkėjas J. Būga, neseniai atvykęs tenai iš Chicagos.

Brooklyno "Darbininkas" rašo, kad tai atsitiko L. Piliečių Draugijos svetainėje. Būgą sumušęs "vienas senas Amerikos lietuvis, net įeinąs į dr-jos vadovybę".

Sunku tiesiog tikėti, kad kas galėjo tą jauną atsidavusį savo darbui vaikiną pulti. Už ką? Draugija turėtų šitą skandalingą dalyką ištirti.

NEMOKŠOS PASAKA

A. Bimba savo laikraštyje rašo:

> Vis baisesniu ir baisesniu daros naujas žodis "unilaterizmas". Jis reiškia, kad pavergtoji pusė, be sutikimo bei leidimo pavergėjos, siekia sau laisvės.
>
> Pirmiausia prieš porą metų Kinija apsidirbo su savo Čiang Kai-šekais ir išvijo laukan imperialistus. Paskui be anglų sutikimo Iranas pasiėmė savo žibalo šaltinius. Dabar Egiptas nusispiovė ant imperialistinės sutarties ir "prašo" anglus kraustytis laukan iš Suezo ir Sudano. Pagaliau ir Irakas sako anglams: "Nebegaliu aš iškentėti kadaise ant manęs spėka užkartos sutarties!"

Tai vis, girdi, "unilaterizmas", kuris darosi tolyn "vis baisesnis ir baisesnis".

Bimba mulkina savo skaitytojus, "aiškindamas" jiems, kad komunistų pergalė Kinijos pilietiniame kare buvo "unilaterizmas": Arba jisai pats yra nemokša, jeigu jisai nežino, kad apie "unilateral" (vienšališką) elgesį kalbama tiktai tada, kai yra *sutartis* tarp dviejų šalių. Jokios sutarties tarp Čiang Kai-šeko ir jo priešų nebuvo, todėl ji negalėjo būti "vienpusiškai" ar kaip kitaip panaikinta. Čia ėjo *vidaus karas*, kuris kyla kaip tik dėl to, kad priešingos pusės negali arba nenori susitarti.

Bet Bimba šituos pilietinio karo santykius taiko ir *prekybiniams bei politiniams susitarimams tarp atskirų šalių valdžių*. Jisai laiko labai geru dalyku, kad viena šalis atsisako nuo galiojančios sutarties be kitos šalies sutikimo, kada jai (sutarties laužytojai) pasirodo, kad sutartis jai kenksminga.

Jei sutartys gali bet kada vienos šalies būti panaikintos arba sulaužytos, tai kokia jų vertė? Jokia. Bet atmetus sutartis tarp valdžių, kas gi pasilieka? Pasilieka *nuolatinis karo stovis*.

Ar toks yra Maskvos mokslas? Jei taip, tai kodėl pati Sovietų valdžia dažnai *kelia protestus* prieš įvairias valstybes dėl sutarčių laužymo? (Ir tokiais atvejais Bimba visada Maskvai pritaria!)

Antra, jei komunistai laikosi nusistatymo, kad santykius tarp valstybių privalo reguliuoti ne sutartys, o savivališki valdžių elgesiai, tai Maskva ir jos tarnai yra *karo kurstytojai*, o ne "taikos gynėjai", kaip jie giriasi savo propagandoje.

ALT SUVAŽIAVIMAS BUS NEW YORKE

Buvo nutarta šaukti metinį Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą šiemet Washingtone. Tačiau dėl įvairių biznio organizacijų konvencijų, lapkričio viduryje, Washingtono viešbučiai bus užimti. Todėl Vykdomasis Komitetas, negalėdamas gauti kambarių rezervacijų federalinėje sostinėje, suvažiavimo vietą pakeitė.

ALT suvažiavimas įvyks New Yorke, Roosevelt hotelyje (Madison prie 45 gatvės), lapkričio 16-17 d.d.

—o—

Dėl vietos trūkumo nebuvo galima iki šiol įdėti *P. Plechavičiaus* straipsnio, kuris buvo atsiųstas "Naujienų" Redakcijai š. m. spalio 9 d. Jisai bus išspausdintas "Naujienose" rytoj. Po to įdėsime J. Kedainio atsakymą.

ALT LAIŠKAS APIE TARPTAUTINIŲ NUSIKALTIMŲ KODEKSĄ

Spalio 16 d. laidoje "New York Times" įdėjo Amerikos Lietuvių Tarybos sekretoriaus Laišką Redakcijai, kuriame yra kritikuojamas p. Vespasian V. Pella laiškas, paskelbtas tame laikraštyje prieš dvejetą savaičių.

Klausimas čia eina apie tarptautinių nusikaltimų kodeksą, kurio vyriausias autorius yra aukščiau paminėtasai Pella, Rumunijos juristas ir Jungtinių Tautų Tarptautinės Teisės Komisijos narys (nors jisai bandė savo kūrinio užsiginti).

ALT sekretoriaus laiškas yra toks:

TO THE EDITOR OF
THE NEW YORK TIMES:

The letter of Vespasian V. Pella in THE TIMES of Oct. 3 takes exception to the warning of the Lithuanian American Council concerning the United Nations draft Code of Offenses Against the Peace and Security of Mankind.

Mr. Pella asserts that the provision against the undertaking, or encouragement, by the authorities of a state of terrorist activities in another state, or the toleration by the authorities of a state of organized activities calculated to carry out terrorist acts in another state was obviously "directed against" only fifth columns menacing the states of the free world. The questionable provision of the code does not limit its application to the activities of fifth columns. On the contrary, it affects also the support given by the free world to the millions of enslaved Europeans fighting Soviet tyranny.

The word "toleration," we still contend, might be interpreted by the Communist bloc, ir only for propaganda purposes, in a way to indict all liberation movements in Communist states.

Communist Representatives

Mr. Pella asserts that no experts from the Iron Curtain countries were present at Geneva when the draft code was adopted, apparently in an attempt to prove that the code is directed only against the enemies of the states of the free world. Then, apparently as further proof, he adds:

"The commission's rapporteur on the subject and the drafter of the provision in its final form was Prof. Jean Spiropoulos of Greece."

Professor Spiropoulos actually was the drafter of the provision in its final form. But who drafted earlier forms? Why did not Mt. Pella mention the fact that the whole code is based on an exhaustive 216-page memorandum on the code which he himself prepared at the request of the U. N. Secretariat? On page 157 of Mr. Pella's memorandum, released by the U. N. Nov. 24, 1950, we find this provision:

"Acts of terrorism affecting international relations: Under the code it should be a punishable act to incite, encourage or tolerate activities designed to spread terror among the population in the territory of another state."

We fail to understand why Mr. Pella did not say: "I know what this provision means, because I was responsible for the original proposition on which it is based."

Again, Mr. Pella cites a somewhat similar article in the draft Declaration on the Rights and Duties of States, prepared by the same U. N. International Law Commission, but not including the word "toleration." He does not reveal to your readers, however, that the draft declaration has never been adopted by the U. N., but is only now being circulated for comment. It is quite possible that it is as questionable as the draft code of offenses.

Mr. Pella ends his letter by asserting that "in all my writings I have maintained that genocide should not be included in the code nor in any other international agreement." However, in the "Revue Internationale de Droit Penal" (1946, Vol. 17, p. 249) Vespasian V. Pella proposed a plan for an international code in which he specifically included the crime of genocide.

Pella's proposal of 1946 as to genocide is now implemented in the draft code, which includes a definition of genocide, although it does not mention the word genocide as the name of the crime.

Confusion Feared

Mr. Pella says that the prime reason for our protest is the matter of genocide. We do not deny that we are deeply concerned over the fact that the Soviet Union is practicing genocide on the Lithuanian people and other nations, and we consider the Genocide Convention as the only protection under existing international law against the Soviet attempts to destroy nations and religious groups. By including genocide in the controversial and highly political Code of Offenses, the Genocide Convention would suffer from such confusion, and there will be difficulties as to the choice of the law to be applied.

We will continue to fight for the deletion of the provisions pertaining to genocide and the liberation movements from the draft code. We call upon the U. N. and its individual member nations to observe Article XVI of the Statute of the International Law Commission, which requires that draft of this type should be circulated among Governments before being submitted to the U. N. General Assembly.

PIUS GRIGAITIS,
Secretary, Lithuanian
American Council.

Chicago, Oct. 5, 1951.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Senatorius Robert Taft kalba į spaudos atstovus Washingtone. Jis viešai pareiškė savo nusistatymą statyti savo kandidatūrą į JAV prezidentus republikonų sąrašu.

PROF. DR. MED. PETRAS AVIŽONIS

(Dvylikos metų nuo mirties sukakčiai paminėti)

(Tęsinys)

Jis parašo "Akių ligų vadovą", kurį baigė prieš pat mirtį, kad įgalintų Lietuvos gydytojus, akių ligų gydytojus ir medicinos studentus plačiau pažinti akių ligas ir išmokti jas gydyti. Tuo būdu buvo siekiama padidinti kovotojų su trachoma ir aklumu skaičių ir pagreitinti Lietuvos apvalymą nuo trachomos, kuri nei vienam kraštui garbės nedaro.

Jis buvo vienas iš steigėjų Lietuvos Akių Gydytojų Draugijos. Jis paruošė jos įstatus, rūpinosi įsteigimu ir buvo jos pirmininku iki pat savo mirties. Tos draugijos tikslas buvo suburti akių gydytojus, rūpintis jų profesiniais reikalais, tobulinti jų žinias, kovoti su aklumu ir akių ligomis Lietuvoje. Galima sakyti kad nei vienas metinių tos draugijos suvažiavimų nepraėjo be nagrinėjimo kovos su trachoma ir aklumu; kiekvieną kartą suvažiavę akių gydytojai ragindavo Lietuvos Vyriausybę atkreipti akis į žalą daromą kraštui planingai nekovojant su trachoma ir neturint tam reikalui reikalingo juridinio pagrindo — įstatymo.

Tos draugijos pastangomis buvo pasiekta uždraudimas sprogdinti akmenis naminės gamybos sprogstama medžiaga nepatyrusiems asmenims. Buvo įsteigti specialūs sprogdintojų kursai, kurie paruošdavo kvalifikuotus sprogdintojus. Tuo būdu buvo išgelbėta šimtai gyvybių ir dar daugiau nepatyrusių sprogdintojų nuo apakimo ir nuo luošumo. Kraštą atstatant nuo Pirmojo Pasaulinio Karo sunaikinimų akmenų sprogdinimas naminėmis priemonėmis buvo labai paplitęs ir aukų skaičius buvo pasibaisėtinas.

Lietuvos oftalmologijos kūrime ir vystime Petras Avižonis užėmė vadovaujamą vietą ir garbingai ją laikė iki pat savo mirties.

Jis giliai atjautė aklųjų nedalią. Jis pirmas iškėlė mūsų aklųjų organizuotos globos reikalą ir nurodė kaip tas reikalas kitų kraštų pavyzdžiu pas mus turėtų būti tvarkomas. Lietuvos Akliesiems Globoti Draugijai jis yra nemažai pasitarnavęs savo patarimais bei nurodymais.

Dar 1903 metais jis įsteigė Žagarėje carienės Marijos Aklųjų Globos Komiteto okulistinį punktą su nuolatinėmis lovomis akių ligoniams beturčiams.

Kovoje su aklumu ir trachoma prof. P. Avižonis neapsiribojo Lietuva. Jis dalyvauja 1929 metais Haagoje, Olandijoje, steigiamajame susirinkime "Tarptautinės Draugijos Kovai su Aklumu" ir ten pat tarptautinėje konferencijoje "Kovai su Trachoma Organizacijos". Jis aktyviai dalyvauja šiose organizacijose atstovaudamas Lietuvai ir atatinkamoms organizacijoms Lietuvoje. Jis tiekia straipsnius tų organizacijų leidiniams apie aklumą Lietuvoje ir kovą su trachoma. 1938 metais jis buvo išrinktas Kaire sukviestoje konferencijoje valdybos nariu Tarptautinėj Organizacijoj Kovai su Trachoma.

Kaipo universiteto profesorius buvo studentų ir savo kolegų gerbiamas dėl savo bešališkumo, gilaus dalyko žinojimo, mokėjimo dėstyti, mokėjimo organizuoti ir kurti. Jo asistentų tarpe mes randame įvairių pakraipų gydytojų, net ir Lietuvos mažumų atstovus. Jis būrė visus kūrybiniam darbui įmdamas dėmesin jungiančius akstinus ir siekimus, palikdamas nuošaliai kiekvieno asmeniškas pažiūras. Jam buvo svetimos partinės dogmos ir jis pozityviai įvertindavo kiekvienos pakraipos įnašą į Lietuvos kėlimą jeigu tiktai tas įnašas būdavo naudingas Lietuvai. Naudingumą Lietuvai matuodavo liberališku mastu, jame vis buvo "Varpo" dvasia persunkta idealizmu.

Kaipo akių ligų specialistas buvo plačiai žinomas Lietuvoje ir už Lietuvos ribų. Jis aktyviai dalyvavo Lietuvos ir užsienių mediciniškų draugijų gyvenime. Jis buvo nariu Vokiečių ir Prancūzų Oftalmologijos Draugijose, nariu korespondentu Estų Gydytojų Draugijos. Aktyvus organizatorius ir vienas iš steigėjų Pabaltijo Oftalmologų Tarybos, kuri organizuodavo Pabaltijo Akių Gydytojų periodinius kongresus. Latvijos Universiteto Medicinos Fakultetas įvertindamas jį išrinko garbės daktaru 1939 metais.

Jis organizuoja metinius Lietuvos Akių Gydytojų Draugijos suvažiavimus, aktyviai dalyvauja Lietuvos Gydytojų suvažiavimuose, "Medicinos" Draugijos veikloje, nuolat patiekdamas pranešimus aktualiais medicinos, viešosios sveikatos ar profesiniais reikalais.

Profesorius P. Avižonis yra žinomas ir iš mokslinės veiklos bei darbų ne vien Lietuvoje, bet ir plačiai užsieniuose. Jo moksliniai darbai buvo spausdinami lietuvių, vokiečių, prancūzų, latvių ir rusų kalbomis atitinkamų kraštų mediciniškuose žurnaluose. Iš viso spausdintų mokslinių darbų priskaitoma per 134 (akinių istorija, ankstybos trachomos diagnozė, glaukomos gydymas, atšokusios tinklainės gydymas diatermokoagulacijos būdu, aklumas Lietuvoje, kūdikių maitinimas, galvos skausmas ir kt. vertingi darbai). Pats svarbiausias veikalas kurtas per ilgus metus yra "Akių Ligų Vadovas" 844 puslapių, gausiai iliustruotas, paminklinis, gražiai išleistas veikalas; dėl savo sistemingumo, vaizdingumo jis gali būti drąsiai pastatytas greta geriausių pasaulinio vardo oftalmologijos vadovų. Anot prof. Lašo, šitas veikalas yra "jo darbų gražiausiais žiedais nupintas vainikas, kuris ilgiausiai ir geriausiai puoš to garbingo vyro ir mokslininko kapą". Šitas veikalas buvo jo paskutinis darbas.

Prof. P. Avižonis buvo pažįstamas pasauliniams mokslininkams-oftalmologams ne vien iš mokslinių straipsnių, kurie yra cituojami jų moksliniuose darbuose, bet ir iš mokslinių pranešimų įvairiuose oftalmologų suvažiavimuose, kur jo pastabos buvo vertinamos.

Nuo 1923 metų jis dalyvauja lietuviško žurnalo "Medicina" redakcinėje kolegijoje, nuo 1925 metų rusų žurnalo "Archiv Oftalmologii" leidėjų komisijoje, nuo 1933 m. redaguoja "Acta Medicinae Facultatis Vytauti Magni Universitatis", nuo 1938 m. dalyvauja tarptautinio žurnalo "Ophtalmologica" leidėjų kolegijoje ir redakcinėje komisijoje. Jis buvo nuolatinis "Lietuviškos Enciklopedijos" bendradarbis.

Jo organizavimo sugebėjimai geriausiai atsispindėjo jo veikloje grįžus iš Pirmojo Pasaulinio Karo. 1920 metais jis suorganizuoja ir veda Karo Ligoninės Kaune akių skyrių ir Aukštųjų Kursų medicinos skyrių. Aukštiesiems Kursams pavirtus Lietuvos Universitetu 1922 m. vasario 16 d., jis buvo paskirtas ordinariniu profesoriumi į organizuojamo Medicinos Fakultetó branduolį ir Medicinos Fakulteto dekanu. Visa našta gula ant jo ir jo bendradarbių pečių beorganizuojant ir bekuriant Medicinos Fakultetą. Nesitenkindamas tuo jis organizuoja Universiteto Akių Kliniką iš nieko, kuri jo pastangų dėka virsta stambiu mokslo, mokymo ir gydymo židiniu, žinomu plačiai Lietuvoje ir už Lietuvos ribų, kurios turtas prašoko milioninę vertę. Daugelis gydytojų išėjo jo akių ligų mokyklą, plačiai pasklido po Lietuvą sėkmingai kovai su akių ligomis kol Antrojo Pasaulinio Karo audra neišblaškė jų po platųjį pasaulį.

Jo organizaciniai gabumai neliko nepastebėti. Besikuriančio Universiteto profesūra išrenka jį viso universiteto prorektorium (1924—25) po to rektorium (1925—26). Universiteto kūrimo našta gula ant jo pečių ir yra sėkmingai nešama. Rektoriaudamas suprojektuoja studentų atstovybę ir akademinę ligonių kasą, kurios universiteto studentų gyvenime vėliau vaidino svarbų vaidmenį.

Lietuvių kalba ir jos problemos buvo viena iš mėgiamiausių jo sričių po mediciniškojo pasaulio. Kaip jau buvo minėta dar studentu būdamas rūpinasi jos išlaikymu ir tobulinimu, parašo "Lietuvišką Gramatikėlę", kuri suvaidino svarbų vaidmenį lietuvių rašto kalbos tobulėjime. Atstatant Lietuvos Nepriklausomybę kultūrinėje srityje jis nuolat palaiko ryšį su Jonu Jablonskiu ir aktyviai dalyvauja lietuviškos medicininės terminologijos kūrime. Jo "Akių ligų vadovas" mums lietuviams yra svarbus ne tik kaip vertingas mediciniškas veikalas, bet taip pat svarbus dėl jo lietuviškos medicininės terminologijos, nes ten yra sukauptas jo ilgų metų darbas lietuvišką medicininę terminologiją bekuriant ir betobulinant.

V. A.

GALAS

Karo tarnybon išėjusiam draugui kasdien laiškc nerašysi, bet tamstos užsakytos NAUJIENOS pasieks jį kiekvieną dieną. Kodėl jam dienraščio neužsakai?

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

(Iš Eltos)

* * *

— Valst. Grožinės Literatūros leidykla paskelbė, kad išleido "Maironio eilėraščius". Kas iš tikro Maironio tame leidyny beliko, galima susidaryti gerą vaizdą kad ir iš šviet. komisaro A. Knyvos pastabų, taip per "Tiesos" No. 87 ištarusį Kupiškio vid. mokyklos lietuvių k. ir literatūros mokytoją Jakutytę: "Jakutytė... napažymi nacionalistinių ir klerikalinių Maironio poemos "Jaunoji Lietuva" tendencijų, autoriaus keliaklūpsčiavimo prieš sulenkėjusią bajoriją, jo niekinamos pažiūros į proletarinį judėjimą ir socializmą." Taigi, šiuo nauju leidiniu Maironis buvo "išvalytas" nuo visų "nereikalingų pažiūrų".

* * *

— Janonio 55 gimimo sukakties proga "Sov. Litva" (no. 8051) rašo, kad esą jis "drąsiai puolė liaudininkus, kurie prisidengdami kairumo žodžiais, tarnavo auksiniam veršiui". Tačiau kituose tiek "Sov. Litva", tiek "Tiesos" numeriuose smarkiai puolamos ir kitos lietuviškosios politinės grupės. "Tiesoj" rašydamas apie Požėlą ir kt. sušaudytuosius komunistus, senas bolševikų veikėjas R. Šarmaitis, dabar faktiškai tvarkąs visą leidybinį darbą Lietuvoje, užsimena ir apie gruodžio 17 d. perversmą, dėl jo kaltindamas ne tik tautininkus su krikščion. demokratais, kad tie jį "įvykdę" bet ir liaudininkus su socialdemokratais, kurie "paruošę jam dirvą bei sudarę reikalingas sąlygas", ir "Vakarų imperialistus anglus su amerikiečiais", minimąjį perversmą visokiais būdais "kurščiusius ir rėmusius"...

* * *

— Kuršių marių žuvingumą pagal sovietinio žuvininkystės instituto nurodymus patikrino dr. Gasiūno vadovaujama 16 asmenų grupė. Visi darbai turi būti baigti iki lapkričio pradžios.

* * *

— Vilniaus Dailės Muziejuj atresauruoti 18 ir 19 a. lietuvių dailininkų Rusecko, Joteikos, Ripinsko, Reimerio, Rustemo ir kt. kūriniai. Dailininkų ne vienas nuogąstauja, kad toji "restauracija" bus grynai bolševiškiška.

* * *

— Kauno degtukų fabrikas "Liepsna" giriasi "virš plano pelnęs 1,900,000 rublių", užtat gyventojai nusiskundžia dėl prastos jo gaminių kokybės. Tačiau kiti fabrikai ne tokie gudrūs, kaip šis, užtat gauna pylos net iš saviškių. Toks kailių fabrikas "Vitas" pereitais metais padarė valstybei nuostolių už 4 mil. rublių, Radvilišky stiklo fabriko gaminamo stiklo daugiau kaip 40 proc. netinka vartoti net ir bolševikams, ir dėl to susidarė per 1 mil. rublių nuostolių. Kojinių "Silvos" fabrike nauji kojinių automatai išstovėjo sandėliuose daugiau kaip 8 mėnesius; nenaudojami jie ir šiandien. Artelė "Pažanga" Kėdainiuose laiko vilnas šandėly kiauru stogu, dėl to nuo kiekvienos vilnų tonos lieka po 40 kg. atmatų. Kauno įmonės žaliavos gauna iš Utenos ir Anykščių, o Anykščiai — tas pačias žaliavas net iš Šilutės ir Klaipėdos. Plungės linų fabrikas "Audiniai" pereikvojo 400. 000 rublių. Iš kasos išduota 50. 000 rublių "privačių paskolų". Menkavertėmis prekėmis net patys bolševikai apšaukia "Inkaro" guminę avalynę, "Elnio", "Lituanicos" ir kt. fabrikų gaminius.

* * *

— "Kur nuvalyti šiauliuose automobilį?" per "Sov. Litva" kuntapliškai klausia pil. A. Rodinas. Tačiau, pasirodo, Šiaulių miestas tokios stoties p. p. Rodinams ir kt. didesniems "dar nesukūrė". "Kur Rokišky pataisyti laikrodį", jam antrina pil. Balakinevas. Mat, dirbtuvė turi tik iškabą, bet iš tikro — jau pusė metų nebeveikia... Bet ir kam sovietiniams piliečiams laikrodžių? Stalino saulės apšviesti, jie gali jaustis laimingi ir be tų "buržujiškų prietarų".

Valdžia tarpininkaus

Atvyko federalinės valdžios atstovas Murray, kuris nori tarpininkauti tarp Inland Steel Co., Indiana Harbor, kur streikuoja 18,000 darbininkų, ir unijos.

Kompanija kaltina, kad streiką sukurstę komunistai, o 1010 unijos skyriaus pirm. Germano tokį kaltinimą visai paneigia.

NEMUNE NAUJAUSI LEIDINIAI:

PELĖDA 5 Nr., gausiai iliustruota,	$0.40
Barono ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI	$2.00
B. Sruoga KAZIMIERAS SAPIEGA	$2.50
Dr. A. Garmus NEMUNO PAKRANTĖMIS	$1.25
Kun. Vembrė (vert.) MARIJA KALBA PASAULIUI	$2.00
Dr. Maceina JOBO DRAMA	$2.00
Dr. Gaidamavičius IŠBLOKŠTASIS ŽMOGUS	$2.00
Kraučūnas IŠ DŪMINĖS LŪŠNELĖS	$1.00
Jazminas MOTERIS, NUO KURIOS PABĖGAU	$1.00
H. Radauskas STRĖLĖ DANGUJE	$2.00
Orintaitė ŠULINYS SODYBOJE	$1.50

Parduodame ir išrašome vokiečių kalbos knygas.
Didelis pasirinkimas seniau ir dabar išleistų lietuviškų knygų.

Užsakymus adresuokite: **LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS**
3143 SO. HALSTED ST. Telef.: VIctory 2-3314 **CHICAGO 8, ILL.**

Chicagos Lietuvių Tarybos konferencijos proga gautų aukų sąrašas

Lietuvos laisvinimo akcijai paremti Chicagos Lietuvių Tarybos konferencijos proga gauta aukų $1,589.58. Aukojo šios organizacijos ir pavieniai asmenys:

Organizacijų aukos:

Rockfordo ALT skyrius	$100.00
Vilniaus Kr. Lietuvių Są-ga	50.00
9th Ward Roseland Democratic Club	50.00
Lietuvių Socialdemokratų 4-toji kuopa	50.00
LTB Cicero apyl. valdyba	35.46
Chicagos Skautų Lituanica Tuntas, Skaučių Aušros Vartų Tuntas ir Akademinis Skautų Sąjūdis	35.00
Lietuvos Val. Liaudininkų S-gos Chicagos būrelis	25.00
Rockfordo Liet. Kult. Dr-ja	25.00
Lietuvių Teisininkų Tremtinių Draugija	25.00
Žemaičių Kultūros Klubas	25.00
American Lithuanian Citizens Club	25.00
Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugija	25.00
Suvalkiečių Mišrus Choras	25.00
Chicago Lithuanian Society	25.00
Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois	25.00
Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyrius	25.00
Chicago Savings and Loan Association	25.00
Chicago Lith. Women's Club	25.00
Biržiečių Klubas	20.00
SLA 134 moterų kuopa	15.00
Lithuanian National Cemetery	15.00
LTB Cicero apyl. valdyba	15.00
Chicago Lith. Citizens Club	11.00
SLA 226 kuopa	10.00
Lietuvos Miškininkų Sąjunga	10.00
Sandaros 25-toji kuopa	10.00
Liet. Rymo Katalikų Susivienijimo Chicagos apskr.	10.00
Liet. Moterų Apšvieta	10.00
SLA 217-toji kuopa	10.00
LTB Illinois Town of Lake apskr.	10.00
SLA 125-toji kuopa	10.00
Liet. Atgimimo Sąjūdžio Chicagos skyrius	10.00
Garfield Park Lietuvių Pašalpos Klubas	10.00
Susivienijimas Namų Sav.	10.00
SLA 196-toji kuopa	10.00
Bridgeporto Tremtinių 14-tasis skyrius	10.00
Lietuvių Siuvėjų Lokalas 269	10.00
Lietuvos Ūkininko Draugija	10.00
LTB Roselando skyrius	10.00
SLA 63 kuopa	10.00
SLA 122 kuopa	10.00
Teisybės Mylėtojų Draugija	10.00
Universal Savings and Loan Association	10.00
SLA 208 kuopa	10.00
Marquette Parko Namų Savininkų Organizacija	10.00
Krakiškių Draugiškas Klubas	10.00
Lietuvių Brighton Parko Moterų Klubas	10.00
SLA 301 kuopa	10.00
Lietuvos Vyčių Senjorų kp.	10.00
SLA 322 kuopa	10.00
LTB Melrose Parko skyrius	10.00
Chicagos Liet. Inž. Sąjunga	10.00
Utenos Apskr. Draugiškas Kl.	10.00
Politinių Kalinių Sąjunga Chicagoje	10.00
Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris	10.00
SLA 260 kuopa	10.00
Chicago Lith. University Club	10.00
Brighton Parko Apaštalystės Maldos Draugijos	7.00
Sandaros 100 moterų kuopa	5.00
Lith. Red Rose Benevolent Ass'n., Cicero, Illinois	5.00
Lithuanian Improvement Club, Cicero, Ill.	5.00
Northwest Liet. Mot. Klubas	5.00
Liet. Moterų Piliečių Dr-ja	5.00
National Democratic Club	5.00
SLA 77 kuopa	5.00
Mažosios Lietuvos lietuviai	5.00
Studentai Ateitininkai	5.00
Liet. Rymo Katalikų Susivienijom 15 kuopa	5.00
Humboldt Park Political Club	5.00
Morning Star Club	5.00
Liet. Rymo Katalikų Susivienijimo 160 kuopa	5.00
ALRK Federacijos 260 skyr.	1.00

Paskirų asmenų aukos:

Mr. ir Mrs. Anthony J. Rudis	$50.00
Jonas Malioris	10.77
Antanas Balys	6.00
Jonas Eigelis	4.00
Frank Stanionis	1.50
Smulkios aukos	0.85

Po $10.00 aukojo:
T. Atkočienė, J. Brazauskas, T. ir B. Ivanauskai, J. Kaunas, T. Straukas, V. Šimkus ir A. Vaičaitis.

Po $5.00 aukojo:
M. J. Adamaitis, K. Burba, P. Daužvardis, Mr. ir Mrs. S. Dirmontas, Eringis, J. Gaidelis, C. Genis, K. Gineitis, Anna Jankauskas, J. Kasputis, A. Kudrikis, J. Mackus, P. Martinkaitis, V. Matikiunas, Mr. ir Mrs. P. Miller, Mr. ir Mrs. P. J. Petraitis, A. Pimpė, inž. S. Radzevičius, Mrs. C. Schwager, L. Šimutis, J. Stalgaitis, V. M. Stulpinas, M. Urbonas, A. Varnas, J. A. Vilkišius, J. Young, A. Žemaitis.

Po $3.00 aukojo:
K. Bružas, Budriūnaitė, J. Klimas, E. ir J. Pušneraitis ir E. Trečiokas.

Po $2.00 aukojo:
B. Babrauskas, J. Bajerčius, A. Baleišienė, J. Dimša, V. Duoba, S. Džiugas, J. Gudaitis, V. Gudaitis, J. Guobužis, A. Jarienė, Anna Jogulla, J. Kaunas, P. Kavaliauskas, P. P. Kenutis, B. Klemka, G. J. Lazauskas, P. Ličkus, S. Mankus, M. Micevicz, M. Pilėnas, Mr. ir Mrs. Platkauskas, Julia Pocius, J. J. Pranckas, S. Rauckinas, J. Shumakeris, M. Simokaitis, J. Sniras, A. ir K. Stankai, K. Stapankus, J. Švedas, J. Tarulis, J. Tumas, P. Ūselis, M. Vaidyla, Mrs. N. Vilimaitis ir vienas asmuo, nepažymėjęs pavardės.

Po $1.00 aukojo:
A. D., Mrs. D. Alekna, V. ir V. Andrulės, J. Ascilla, A. Atulis, V. Avyžius, A. Bacevičius, J. Bacevičius, E. Balceris, Bartkus, G. Bay, P. A. Deltuva, Mary Diubelis, S. Dombro, A. Draugelis, J. Gasiūnas, Jadvyga Grybas, G. S., J. Gudonis, J. Gurzdas, K. Jasėnas, J. K., P. Jonikas, J. S., M. Karaliūnas, J. Kavaliauskienė, K. Kazlauskas, P. Kiselis, M. K. Silus, P. J. Kučinskas, J. Kundroška, P. Kurzikauskas, A. Linkus, Uršulė Lipčinė, V. Lipinis, B. Ludkevičius, Mickas, M. Nagys, P. Narbutis, Dr. M. Nasvytis, Marcella Norkus, A. Norvainis, S. Palšis, S. Puniškienė, J. Raila, A. Ramonis, P. A. Sagatas, Stella Selickas, M. Šeštokas, G. Sirutienė, J. Slabokas, J. Šliogeris, L. Stukas, Ona Sudeikienė, A. Sugintas, Ona Švirmickas, M. Titiškis, A. Trinkūnas, J. Utara, J. Valaitis, L. Valiulis, J. Vilkas, K. Vilkas, V. L., ir 23 asmenys, nenurodę pavardžių.

Visiems aukojusiems tariame nuoširdų ačiū.

—**Chicagos Lietuvių Taryba.**

Romeo vėl į teismą

Garsus moterų vilkotojas Sigmund Engel, kuris dabar jau kuris laikas sėdi kalėjime už moterų suvedžiojimus, vėl turėjo stoti į teismą. Trys jo prigautos moterys iškėlė jam pinigini ieškinį, nes jis esąs ir iš jų išviliojęs pinigų. Engel teisme, liudydamas Mrs. Corrigan byloje, pareiškė, jog jis $900 išdalijęs detektyvui ir dviem policininkų žmonom.

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusį
BALIO SRUOGOS
KAZIMIERĄ SAPIEGĄ
9 paveikslų istorišką kroniką
Knyga gražiai išleista, turi 258 psl. Jos kaina — $2 50.
Siųskite $2.50 čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois,
o knyga jums bus tuojau išsiųsta.
NAUJIENŲ Administracija.

SOTUS ALKANAM PADĖK!
AID OVERSEAS, Inc. 2244 W. 23rd Place
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8711

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—$6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—$6.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$6.40
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
2 sv. cocoa
1 sv. šokolado
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25
E) 9 sv. gryn. kiaul. taukų $5 25
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 8.00

SIUNTINYS Nr. 94
B) 8 sv. bičių medaus 5.00
E) 20 svarų cukraus 4.70
D) 5 svarai margarino 3.70

ARBET'S, INC.
2442 West 47th Street
1746 West 47th Street

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Barbora Darlys

OPEROS "HALKOS" PAŽIBA

Rašau sėdėdama aukštajam New Yorko dangoraižyje. Tiesa, truputį suvėluotai šie mano įspūdžiai. Bet, kaip niekados nebegalima greitai pamiršti nemalonių įvykių, taip niekados ne pervėlai pasidalinti maloniaisiais. Šiai paskutiniai kategorijai priklauso ir įgytieji Moniuškos operos "Halkos" pastatyme Chicagoj.

Labai seniai mes laukėm progos išgirsti savąją dainininkę, buvusią chicagietę Barborą Darlys. Spalio 7 d. opera "Halka" kaip tik suteikė tą progą.

Barbora Darlys dainavo pagrindinę "Halkos" rolę. Išgirdus pirmuosius jos skambaus balso garsus, iš už scenos atplaukiančius, visi mes, lietuviai, žvilgterėjom vienas į kitą, patylučiais sakėm: "Tai ji, tai mūsų Barbora". Pasirodžius scenoj, šilti aplodismentai ją sutiko.

Šioj rolėj Barbora Darlys pasirodė artistė pilna to žodžio prasme. Jos turtingas, plačios skalės soprano balsas patenkino tiek dramatines, tiek lyrines šios nelengvos rolės dalis. Ji moka gerai kontroliuoti savo balsą. Ji nustebino savo aukštųjų gaidų puikiu pianissimo ir visuomet tikru tonu. Be to, ji yra muzikali, ir šis talentas buvo labai ryškus per ištisą operą.

Vaidybos atžvilgiu Barbora Darlys irgi pasirodė gabi. Jos rolė nėra lengva nei vokališkai, nei vaidybiškai. Tačiau Barbora Darlys parodė, kad jos artistinės kvalifikacijos visai atitiko visus šio kūrinio reikalavimus.

Be abejo, kad visi į operą atsilankiusieji lietuviai ne tik gerėjosi savo lietuvaitės pasirodymu, bet ir didžiavosi turėdami tokią talentingą lietuvaitę, kokia yra Barbora Darlys. Už jos tokį sėkmingą pasirodymą "Halkoj" būriai lietuvių ir kitataučių vyko už scenos jos sveikinti. Jai buvo įteikta didelė pintinė gėlių.

Girdėjosi nusistebėjimų, kodėl tokia artistė, kaip Barbara Darlys, nėra Metropolitan operos sudėty. Esu tikra, kad ji ten būtų, jeigu ji būtų turėjusi tą paramą, be kurios ir geriausiem dainininkam sunku įsiveržti į operos viršūnes. Palinkėkim jai tos laimės ateityje.

Grįžtant dar prie "Halkos", reikia pasakyti, kad visas pastatymas gražiai praėjo. Kiti pagrindiniai solistai, ypač tenoras Ladis Kiepura, puikiai dainavo ir buvo publikos įvertinti. Didelis choras, spalvingais kostiumais švelniai atliko melodingas dainas. Geras baletas irgi daug prisidėjo prie operos visapusiško pasisekimo. Dirigento atsakomybė buvo Dr. Valterio Grigaičio kompetetingose rankose.

Chicagos Civic Opera buvo pilnutėlė publikos (suprantu, kad keli šimtai žmonių grįžo negavę biletų), kuri ne tik tą vakarą turėjo malonumo besiklausydama meliodingos muzikos, gražiai atliktos, net ir ateityje prisimins, kad šioj operoj labai malonų įspūdį padarė lietuvaitė Barbora Darlys, dainavusį "Halką" **Nora Gugienė**

ZAUNIENĖ ATOSTOGAUJA CHICAGOJ

Ponia Anelė Zaunienė, 9333 So. Woodlawn Ave., yra sena "Naujienų" skaitytoja ir rėmėja. Per daugelį metų pp. K. ir A. Zaunai gyveno šioje kolonijoje, o prieš metus jie išvyko pas žentą ir dukterį Amerius į Hot Springs, Ark., ir netrukus ten nusipirko gražius namus, Morning View Apartments, 224 Court St., kur gražūs kambariai išnuomojami prieinamomis kainomis.

Ponia A. Zaunienė dabartiniu laiku atostogauja Chicagoje pas dukterį, o pardavusi namą, grįš į Hot Springs, kur apsigyvens visam laikui, nes jos sveikatai geriau tenai nekaip Chicagoje. Pašaukė Seną Petrą telefonu ir atsinaujino "Naujienas". **Senas Petras**

Apie St. Pilkos rečitalius

Artėjant ateinantį šeštadienį Stasio Pilkos literatūros rečitaliui, kreipiausi į aktorių kai kurių informacijų, kurias jis mielai suteikė.

—Kas Tamstą palenkė į šios rūšies meno žanrą? — paklausiau.

—Dar vokiečių okupacijos metais Lietuvoje K. V. Banaitis mane ragino imtis literatūros kūrinių skaitymo (rečitavimo). Ėmiau ruoštis pirmam literatūriniam rečitaliui, kuris turėjo įvykti Kauno Konservatorijoje. Jo tema buvau pasirinkęs "Pavasaris lietuvių literatūroje". Buvo numatyta ir diena, bet rečitalis nebėgalėjo įvykti, nes vokiečių valdžia spėjo tuo metu uždaryti visas aukštąsias Lietuvos mokyklas. Tuo būdu, negavus salės, ir rečitalio suruošimas atkrito.

—Kada Tamsta suruošei savo pirmąjį rečitalį?

—Mano pirmasis literatūrinis rečitalis įvyko karo metu, 1945 metų pradžioje, Vienoje, Austrijoje. Skaičiau daugiausia kūrinius, kuriuos mūsų rašytojai buvo parašę karo metu Vokietijoje. Tada bendradarbiavo pianistas Andrius Kuprevičius.

—Ar daug rečitalių Tamsta esi suruošęs?

—Kad ir keista, po karo rečitalius ruošti mane sugundė vokiečiai teatralai. Jie mane tikino, kad meistriškumas esąs imponuojantis. Tad Vokietijoje, amerikiečių ir prancūzų zonose, esu suruošęs net 143 literatūrinių rečitalių programas. Taigi čikaginis mano rečitalis bus jau 144-tasis (taip bent rodo mano užrašų knygutė).

—O kokia Tamstos šio rečitalio programa?

—Ateinantį šeštadienį skaitysiu ir užmirštus mūsų rašytojų kūrinius ir tuos dalykus, kurių reikalauja klausytojai. Taip pat duosiu ir savo sceninės kūrybos pavyzdžių, — baigė Stasys Pilka. **Sr.**

Siuvėjai kviečia naujuosius ateivius

Š. m. spalio 12 d. 7:30 val. vakare Amalgamated name įvyko lietuvių siuvėjų 269 skyriaus (lokalo) susirinkimas pirmininkaujant pirm. Matulaičiui.

Aptarus siuvėjų įvairius reikalus bei kitus rūpesčius, atstovai — G. Bay ir St. Džiugas — padarė pranešimą iš Lietuvių Tarybos konferencijos, kuri įvyko rugsėjo 30 d. Lietuvių Auditorijoje.

Sekr. P. Prūsis, perskaitęs praėjusio susirinkimo protokolą, pranešė, kad biznio agentas Kairys sergąs ir šiame susirinkime dalyvauti negalįs. Atsakęs į narių pareikštus klausimus, apgailestavo, kad naujakuriai nelanko lokalo susirinkimų, atsisakinėja ir nejaučia pareigos įsijungti į organizacinį darbą kovai už geresnes darbininko gyvenimo sąlygas. Naujakuriams kaip tik reiktų išnaudoti tokias progas, susipažinti, įgauti patyrimo, o atsiradus galimybei — grįžti savo kraštan, stoti už darbininkų gerovę. Pabaigai (gal kiek perdėtai) nepagailėjo karčių žodžių buv. Lietuvos vyriausybės adresu, kuri per maža tesirūpinusi darbo žmonių gyvenimu.

Prūsis ir kiti lokalo nariai kvietė ateinančiame susirinkime gausiai visiems dalyvauti, nes bus naujos valdybos rinkimai. Taip pat ir naujakuriai turį parodyti savo organizacinius gabumus ir patekti valdybon, nes, kartu dirbant ir nuoširdžiai bendradarbiaujant, žymiai pagyvėtų veikimas ir visi kiti lietuviški reikalai. **D.**

CHICAGOS LIETUVIŲ D-JOS SUSIRINKIMAS

Chicagos Lietuvių Draugijos priešmetinis susirinkimas įvyks penktadienį, spalio 19 d., Northwest svetainėje (2403 W. North Ave.). Pradžia 8 valandą vakaro.

Tai bus priešmetinis susirinkimas, o kaipo tokiame bus nominuojami kandidatai į valdybą. Be to, valdyba išduos raportus. Nariai kviečiami susirinkime dalyvauti. **—VALDYBA.**

SPORTAS

★

Lietuvių futbolo komandos padėtis

Norėdami plačiau painformuoti mūsų futbolo mėgėjus, dedame šią "National Soccer League" I skyriaus (divizijos) pietų grupės pirmenybių lentelę, kurion įskaityti visi permenybių žaidimai baigiant rugsėjo mėn. 23 d. Joje iš kairės į dešinę eina: komandos pavadinimas, žaistų rungtynių skaičius, laimėjimai, lygiosios, pralaimėjimai, įvarčių santykis, taškai:

Maroons	10	9	1	0	31:11	19
Swedes	9	5	2	1	26:10	14
Liths	10	5	2	3	20:17	12
Joliet	10	3	2	5	15:16	8
Gary	9	3	1	5	23:20	7
Hangers	8	3	1	4	21:24	7
Roosters	10	3	1	6	17:28	7
Apollo	9	2	1	6	20:34	5
Davenport	9	1	3	5	8:21	5

E.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

* ❀ *

Grasina Moretti liudininkui

Du kaltinamo jaunuolių nužudymu policininko M. Moretti broliai atleisti iš savo tarnybų, nes paaiškėjo, kad Moretti šeima grasino vieninteliam svarbiausiam liudininkui M. Moretti byloje Monaco užmušimu, jei jis neatsisakysiąs savo parodymų, priešingų M. Moretti.

Vienas tų brolių, Salvatore Moretti, buvo Parkų distrikto policininkas, antras, Lawrence, savivaldybės teismo antstolis (bailiff). Ieškoma trečiojo brolio, Thomo, kuris esąs svarbiausias grasintojas.

Tie Moretti šeimos nariai grasino užmušią Monaco, jo tėvus; specialus tardytojas Smith sako, jog buvo grasinama užmušti 20 - 50 žmonių, norint atgrasinti Monaco nuo liudijimo prieš M. Moretti. Monaco nesutikęs keisti savo parodymų.

Rinkliava Korėjos pabėgėliams

Chicagoje sudarytas komitetas rinkti drabužiams Korėjos pabėgėliams. Daromi planai rinkliavos, kuri nuo lapkričio 19 d. tęsis dvi savaites.

Ši rinkliava yra dalis viso karšto vajaus, kuris nori surinkti drabužių maždaug 10 milijonų Korėjos pabėgėlių.

Ligos ir paveldėjimas

Dr. Alvarez, kuris turi ilgą patyrimą klinikoje ir dabar yra Illinojaus universiteto medicinos mokyklos lektorius, pareiškė, jog kai kurios ligos, kurių negalima rasti priežasties, dažnai esančios susijusios su sergančiojo protėviais. Kartais tokie žmonės esą paveldėję silpną nervų sistemą, kuri yra kai kurių ligų priežastis. Pvz. tokios kilmės ligos gali būti kai kurių asmenų migrena ir kt.

George Milashų palaidojus

Milashas iš gyvųjų tarpo pasišalino spalio 2 d., sulaukęs 72 metų. Jis buvo kilęs iš Lietuvos, Raseinių aps., Šimkaičių k. Amerikoje gyveno 44 metus. Jis priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai ir sargų (dženitorių) unijai. Buvo kropštus šeimininkas. George Milashas visuomet buvo gerai nusiteikęs ir visuomet teigiamai galvodavo. Jis paliko daug giminių, kurios plačiai išsišakojusios Chicagoje ir jos priemiesčiuose.

Iš darbo sutaupų Milašas gyveno labai pasiturinčiai, o miręs paguldytas į puošnų, brangų mauzoliejų Lietuvių Tautinėse Kapinėse. Į laidotuves atvyko daug žmonių. Prie mauzoliejaus buvo pasakyta kalba. Visais atžvilgiais laidotuvės buvo turtingos ir gražios.

Liūdesio apimti liko ne tik giminės, bet ir visi palydovai. Velionį visi įvertino kaip pavyzdingą šeimininką ir kaimyną. Jis su visais nuoširdžiai santykiavo ir visiems noriai gelbėjo. Jo asmenybė nebus užmiršta.

Anna Milashas labai dėkinga už jai pareikštą užuojautą budėjimo metu. Bet ir dabar reikalingas jai suraminimas, nes sunku užmiršti tą gyvenimo filmą, kuri kartojosi diena iš dienos. Nusiraminimui geriausias būdas: dalyvauti mūsų veikloje, santykiauti su žmonėmis ir imtis kilnių darbų, kurie stiprintų mūsų tautą. Visuomet taip yra, kad kūnas silpnas, bet dvasia stipri; tat tegul dvasios stiprybė veda šviesybės takeliu.

Ona Dovgin

Atvyko iš Europos, žuvo Korėjoje

Chicagoje gyvenanti Hilda Šicienė gavo iš valdžios karo skyriaus telegramą, kad Korėjos fronte žuvęs jos 22 metų amžiaus sūnus Edmundas Šicas.

Jis buvo Ziono Lietuvių Liuterionių parapijos narys, aktyviai dalyvavo chore ir jaunųjų veikloje. Atvyko į šią šalį prieš 21 mėnesį. Į karinę tarnybą buvo pašauktas kovo 12 d., o į Korėją išvyko liepos 18 d. Rugsėjo 16 d. jis žuvo kovos fronte Korėjoje.

Jo liūdi motina, 3 sesers, kurių viena su tėvu yra Vokietijoje. Jo pasigenda Ziono Lietuvių parapijos jaunieji, kurie su Edmundu buvo spėję susidraugauti. Jie vėl rinksis, bet tarp jų nebsimatys Edmundo. Bepaliks jo atminimas. **k.**

Ona Vanagas
(pagal pirmą vyrą Talalas)
(pagal tėvus Retis)
326 West 106th St.

Mirė 1951 m. spalio 16 d., 5:00 val. po pietų, sulaukusi 60 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Ukmergės apskr., Sesikų parap., Miliunų kaime.

Amerikoje išgyveno 39 m.

Paliko nuliūdę: vyras Tamošius, sūnus Stanley, marti Alice, anūkas Deodor Skirnick; 5 pusbroliai: Jack Talalas, jo žmona Constance; Antanas Talalas, Juozapas ir Antanas Temeliai ir jų šeimos; Mykolas Kuliūnas; pusseserė Barbora Butvilas ir jos šeima; uošvė Barbora Pranckus ir jos šeima.

Priklausė LDS 139 kuopai, Roseland Lietuvių Klubui, Lietuvos Draugijai ir Sesikiečių Klubui.

Kūnas pašarvotas L. Bukausko koplyčioje, 10821 S. Michigan Ave. Bus laidojama šeštadienį, spalio 20 d., 10 val. ryto.

Visi a. a. Onos Vanagas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnus, Pusbroliai, Pusseserės, Marti ir kiti Giminės.

Laid. direkt. L. Bukauskas. Tel. PUllman 5-9661.

Floridos saulėje dienas galima leisti be darbo, bet nuobodu be NAUJIENŲ. Patyrę vasaruotojai išvažiuodami į pietus, liepia ten siuntinėti ir NAUJIENAS.

TRUMPAI

★

—**LSS 4 kuopos susirinkime,** kuris įvyko "Naujienų" patalpose spalio 14 d., pirmininkavo J. Kondroška. Susirinko gerokas būrys, jų tarpe buvo ir jaunesniųjų ateivių. Svarstyta: LSS 4 kuopos banketo pasiruošimas, kuris įvyks, kaip parastai, Lietuvių Auditorijoje, lapkričio 17 d. Sudaryta šiam reikalui komisija iš 6 narių platinti biletams. Biletus banketui galima gauti pas kiekvieną LSS 4 kuopos narį ir "Naujienų" administracijoje. Kaina su taksais $2.50. (R-a)

—**Ona Ruzgis** (pagal tėvus Jagminaitė), 4555 So. Paulina, pasimirė, palikdama vyrą Mykolą, dukteris Bertą, Moniką ir Eleną, sūnų Juozą ir Mykolą, seserį Josefiną Metrick ir brolį Petrą Jagminą. Palaidota rugs. 20 d. Šv. Kazimiero kapinėse. (Bks).

Kons. P. Daužvardis šiandien (spalio 18 d.) kalba Brighton Parko Kiwanis Klubo priešpietyje Syrena restorano patalpose. Susirinkimui pirmininkauja Dr. J. Paukštis.

—**Gasparas Velička** rašo St. Šimkaus dainų inscenizavimą (libreto), kurį ateinančių metų pradžioje ruošiasi pastatyti "Dainavos" ansamblis. Pats G. Velička šiuo metu fabrike buvo susižeidęs ranką.

—**Liudvikas Paulukas,** 56 m., gyvenęs Breedville, Mich., mirė rugp. 27 d. po ilgos ligos. Paliko žmoną Marijoną ir dukteris Ethel ir Dorothy. Palaidotas Bangor, Mich., kapinėse. (Bks)

Matulevičiūtė vaidins Naujienų vakare

Šių metų lapkričio 11 dieną Sokolų svetainėje įvyks rudeninis "Naujienų" vakaras. Bus suvaidinta rašytojo Antano Rūko **Gyvenimas bėga savo keliu...** Tai marga teatro žaismė, Chicagos teatruose visai nematyta. Vaidins visa eilė gabių ir patyrusių artistų. Kiek teko patirti, vaidintojų tarpe bus dramos aktorė Regina Matulevičiūtė.

Š. m. spalio 21 d. 11 val. Šv. Kryžiaus bažnyčios mokykloje p. Matas Krikščiūnas padarys pranešimą iš astronomijos, tema, įdomia ir nespecialistams: "Kometos".

Visi besidomintieji maloniai prašomi atsilankyti. **—Valdyba.**

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės . Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. — Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 — Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 — CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BIshop 7-9719
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE — 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplycią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

IŠ ŠVENTO ANTANO BENDROVĖS ŠĖRININKŲ METINIO SUSIRINKIMO

(SUSIRINKIMAS ĮVYKO 1951 M. RUGSĖJO 11 D.)

Sekretoriaus Gribausko raportas

Gerbiamas Pirmininke, Valdyba, Direktoriai ir Šėrininkai Švento Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovės Ciceroje:

"Man, kaip jūsų bendrovės biznio reikalų tvarkytojui ir sekretoriui, yra linksma pranešti, kad per praeitus, užsibaigusius biznio metus bendrovė padarė didžiausią pažangą savo istorijoje.

Bendrovės įsikūrimas

Švento Antano Bendrovė išsiėmė charterį 1922 m. ir turtas buvo $1,000.00. Aš buvau jaunas ir neatmenu apie šį organizavimą, bet mano tėvelis, kuris yra buvęs šios bendrovės direktorium 19 metų, daug ką man papasakojo apie jos veiklą, ir vis ragindavo taupyti pinigus "spulkoje", kuriuo vardu tais laikais taupymo ir skolinimo bendrovės buvo žinomos ir vadinamos.

Šį vakarą mūsų tarpe yra du vyrai drūti kaip ąžuolai, kurie buvo iš pirmųjų direktorių nuo tų metų, kada mūsų bendrovė buvo įkurta — tai ponas Srubas ir ponas Stulginskas, kurie ir dabar yra direktoriai.

Bendrovės turtas

Švento Antano Bendrovė didžiausią pažangą padarė tiktai per paskutinius dešimt metų. 1939 metais, kai aš buvau pakviestas direktorių užimti sekretoriaus vietą ir valdyti bendrovės biznį, ji nebuvo išgarsinta, ir mažai kas buvo girdėję ar žinojo, kad Chicagoje buvo Švento Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė. Turtas tais metais buvo $135,000.00. Bet su naujomis biznio tvarkymo mintimis ir su direktorių patyrimais, ir vieningai dirbdami bendrovės gerovei ir saugumui, išauginome ją į milijoninę finansų įstaigą, kurią valdo vieni lietuviai direktoriai Ciceroje. 1943 metais tapome tiktai pusmilijonieriais, bet 1945 metais pasiekėm vieną milijoną dolerių turto; 1947 metais turėjome du milijonus, 1950 metais buvo trys milijonai; o per pereitus 1951 rekordinius metus padidėjome turtu beveik vienu milijonu dolerių, ir bendrovės turtas 1951 m. birželio 30 dieną buvo $4,011,612.84.

Šėrininkams kreditas

Be jūsų pasitikėjimo, gerbiami šėrininkai, ir be jūsų padėtų pinigų ir reikalavimo paskolų namams, šitos pažangos nebūtų buvę galima padaryti. Tat sveikinu jus ir kviečiu laikyti savo pinigus Švento Antano Bendrovėje ir su finansų biznio reikalais kreiptis į šią bendrovę. Raginkite savo vaikučius tapti taupytojais ir kreipti dėmesį į bendrovės veiklą šioje apylinkėje. Aš ir visi direktoriai esame pasiryžę ir toliau duoti sąžiningus patarimus ir teisingą patarnavimą visiems, kurie kreipsis su taupymo ir skolinimo reikalais.

Sąskaitos apdraustos iki $10,000.00

Dabar apie praeitų metų biznį. Kaip jūs jau žinote, mūsų bendrovėje, taip ir kitose apdraustose taupymo bendrovėse apdrauda padėtiems pinigams kiekvieno taupytojo sąskaitos buvo padidinta nuo $5,000.00 iki $10,000.00 pagal naują bilų, kuris buvo praleistas kongreso Washingtone. Šita apdrauda iki $10,000.00 kiekvienam taupytojus nieko nekaštuoja. Tai apdrauda per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C., kuri yra federalinė agentūra apdraudai taupymo sąskaitų taupymo ir skolinimo bendrovėse.

Išmokėtas didesnis dividendas

Per praeitus metus buvo išmokėtas didesnis dividendas, 2¼% ant visos sumos padėtų pinigų taupymo sąskaitose, ir yra pramatoma, kad per ateinančius metus bus mokamas 2½% dividendas. Šis dividendo padidinimas per praeitus metus buvo galimas dėka biznio padidėjimo ant pirmų mortgičių padarytų paskolų.

Pinigai išmokami ant pareikalavimo

Kaip pirmiau, taip ir per praeitus metus padėti pinigai kiekvienam buvo išmokėti ant pareikalavimo. Buvo $1,796,096.38 padėta taupymo sąskaitose ir buvo $1,302,605.48 išmokėta pagal pareikalavimą, ir buvo pradėta 699 naujos taupymo sąskaitos per tą patį laiką nuo 1950 m. liepos 1 d. iki 1951 m. birželio 30 d. Dabar bendrovėje yra 2,752 taupymo sąskaitos.

Padaryta 188 naujos paskolos ant namų už $1,557,000.00, atmokėta 85 senos paskolos ir palieka 569 paskolos, kurios visos yra pirmų mortgičių ant namų Ciceroje, Chicagoje ir priemiesčiuose.

Rezervai

Įplaukų per praeitus metus buvo $159,779.42. Dividendais šėrininkams išmokėta $59,982.93, į rezervus įdėta $58,185.00, ir į nepadalintą uždarbį buvo įdėta $2,428.34.

Taupymo ir skolinimo bendrovės stiprumas ir gera padėtis yra rezervuose. Juo didesni rezervai, juo stipresnė ir saugesnė yra bendrovė. Federalinė valdžia reikalauja, kad rezervuose būtų nemažiau kaip 5% įdėto kapitalo, būtent, taupytojų padėtų pinigų. Mūsų bendrovė turi 8.1% šio kapitalo padėto į rezervus ir todėl, brangūs šėrininkai, mūsų dabartinis stovis yra stiprus, ir galime žiūrėti į ateitį be baimės.

Baigdamas savo raportą norių vėl priminti reikalą visiems remti ir garsinti savo Švento Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, kuri moka gerus dividendus ant visos sumos padėtų pinigų taupymo sąskaitose. Ir šie pinigai buvo ir yra išmokami ant pareikalavimo visiems. Kviečiu kiekvieną šėrininką pakviesti ir prikalbinti vieną draugą, kad pradėtų savo taupymo sąskaitą per ateinančius metus — kad galėtumėm dvigubai tiek sąskaitų atidaryti, kaip per praeitus metus. Ačiū".

Direktorių rinkimas

Su šiuo metiniu susirinkimu trijų direktorių terminai buvo išsibaigę, būtent, Adomo Bernadišiaus, Juozo Gribausko Jr. ir Petro Zickaus. Visi trys vėl buvo šėrininkų išrinkti ateinantiems trejiems metams. Valdyba ateinantiems metams išrinkta: Juozas Manstis pirmininku, Raymondas L. Eisinas vicepirmininku ir paskolų tvarkytoju, Juozas F. Gribauskas Jr. sekretorium ir viso biznio tvarkytoju ir menedžerium, Adomas Bernadisus kasierium. Direktoriai yra: Adomas Bernadisus, Raymondas L. Eisinas, Juozas F. Gribauskas Jr., Juozas Manstis, Adolfas Mondeika, Matas Srubas, Adomas Stulginskas, Aleksandras Zakaras ir Petras Zickus.

Raštinė yra 1447 South 49th Court, Ciceroje; valandos pirmadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro; antradieniais, ketvirtadieniais ir pentkadieniais nuo 9 ryto iki 5 po pietų; šeštadieniais nuo 9 ryto iki 1 po pietų; trečiadieniais uždaryta visą dieną.

Patarnautojos yra: Elena Rukuiža, Harriet Haynes, Frances Allen ir Adrianne Allen.

Advokatai: Stanley A. Mack, Norbert Tumavick ir Joseph H. Stiller. Auditoriais yra: Joseph P. Varkala & Company.

Paskirtas oro sargybos atstovas

Plk. ltn. D. F. Armstrong buvo paskirtas Illinojaus oro sargybos koordinatorium prie mjr. gen. Smith, kuris yra rytinės oro gynybos komandos viršininkas.

Illinojaus oro sekėjų korpas yra sudarytas iš savanorių, kurie įvairiuose punktuose žemėje seka žemai skrendančius neidentifikuotus lėktuvus, galinčius prasmukti nepastebėtus radaro. Armstrong bus Illinojaus civilinės gynybos direktoriaus Lohr patarėjas šio korpo veiklai ir jo treniravimui.

Racine, Wis.

Vardinės

Šeštadienio vakare, spalio 13 d., buvo suruoštas Edvardų vardinių iškilmingas paminėjimas p. M. Kasparaičio name, 1827 Linden Ave.

Pobūvis praėjo gan linksmoj nuotaikoj. Edvardas Šilingas ir Edvardas Stulys tinkamai pagerbti ir apdovanoti.

—Dalyvis

Toronto, Ont.

Įdomus Literatūros vakaras

Daug įvairių koncertų, vaidinimų ir kitokių parengimų Toronto visuomenė turėjo progos girdėti ir matyti. Vienok žymesnio literatūros vakaro Toronte dar nėra buvę. Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto Apylinkė suteiks ir tą progą, pakviesdama p.p. B. Brazdžionį, H. Kačinską ir H. Gustaitį. Jiems maloniai sutikus atvykti, Literatūros vakaras nutarta rengti spalio 20 d. Eatono Auditorijoje, 7:30 val. vak. Biletų kainos $2.00, $1.50 ir $1.00. Juos galima įsigyti "Tulpės", "Baltic" ir "Atlantic" restoranuose, pas platintojus ir prie įėjimo.

Šias "tris didžiąsias" žodžio meno jėgas ne tik įdomu, bet ir būtina išgirsti. Tad visi, kas tik gali, yra maloniai kviečiami atvykti, ir pasiklausyti įdomios literatūros vakaro programos ir kartu paremti svarbų KLMB tikslą — padėti pagalbos reikalingiems tautos vaikams, dirbantiems kultūrinio darbo bare.

—O. I.

Cleveland, Ohio

Biaurus elgesys

Clevelando lietuviškajam gyvenime pasirodė žemo ir biauraus elgesio pradų.

Nepatinkančius ideologiškai ar šiaip turinčius teisingą nuomonę veiklesnius lietuvius stengiamasi įkąsti Amerikos valdžios akyse. Šiam reikalui fabrikuojami išgalvoti dalykai: esą tas, kitas ir trečias asmuo esąs komunistas.

Yra tikrų duomenų, kad ši šlykšti provokacija eina iš tokių asmenų ir institucijų, iš kur tikrovėje privalėtų trykšti dorovė ir kilnaus gyvenimo pavyzdys.

A. Ž.

Cleveland, Ohio

Įtempta ir įerzinta nuotaika

Beveik išimtinai lietuviškos kilmės žmonių pinigais išlaikoma šv. Jurgio parapija, žinomo kunigo Vilkutaičio vadovaujama, turima "lietuviška" mokykla veda 100% taip, kaip jam patinka. Nėra jokių duomenų, kad galėtų veikti nors ir kukliai šeštadieninė lituanistinė mokykla. Tėvai labai susirūpinę, kad nėra jokio galimumo vaikučius pamokyti lietuviškai. Iš abiejų pusių visoki santykiai labai įsitempė.

Motina

CHICAGOS BALF apskritis atidarė savo ofisą 2807 West 55th St., Chicago 32, Ill. Telefonas: WAlbrook 5-5936. Visus raštus adresuojamus Chicagos BALF Apskrities adresu. **Chicagos BALF Aps. V-ba.** Valdybai prašome siųsti viršminėtu

Skaitykite "N-nas"

Rudeninis NAUJIENŲ vakaras

jau visai netoli

Lapkričio 11 dieną Sokolų svetainėje bus suvaidinta marga teatro žaismė

GYVENIMAS BĖGA SAVO KELIU...

Vaidinime bus daug dramos, dainos, poezijos ir šokių. Tekstus paruošė ir vaidinimui vadovaus Lietuvos teatruose vaidinęs ir amerikiečiams jau pažįstamas artistas ir rašytojas Antanas Rūkas. Vaidins geriausieji Lietuvos ir Amerikos artistai lietuviai.

Minėtą dieną visi yra kviečiami atvykti į NAUJIENŲ vakarą.

Telefonai: ofiso GGRovehill 6-5399
rezid. CLiffside 4-7082

DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p..p. kasdien.

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st Street
Priėmimo laikas pagal susitarimą.
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną
Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

CERMAK ROAD Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1—4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE
Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinus dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadenį nuo 9 iki 1 valandos.
OLympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

Baikite savo kančias
arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—($1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesic SALVE—($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.
STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginančioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudančioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA
Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunkintas, paimk Alavijos grudelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras $2.50, mažiau perkant 6 uncijos už $1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Nesvarbu kiek uždirbate, bet kiek sutaupote! Užsitikrinti ateičiai, taupykite pas

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
kur jūsų indėliai yra apdrausti $10,000
4071 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-8242
CHARLES ZEKAS, Sec'y.

TAUPYKIT REGULIARIAI, KAD TURĖTUMĖT PELNO...
TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

PHILCO and TOWN OF LAKE UTILITIES

BRING YOU FOR 1952

America's Greatest 20" Console Value

$359.95 Warranty Extra

TAX INCLUDED

Come in now and see this newest Philco value sensation with 215 sq. inch picture, super-power chassis and Built-In Aerial. Yours in Mahogany veneer cabinet equipped with casters—the Philco 2140.

DESIGNED FOR BUILT-IN U.H.F.

Yes, every 1952 Philco TV set is specially designed in advance for future television developments. Ask us for details . . . enjoy now the newest in TV.

Walter Klash

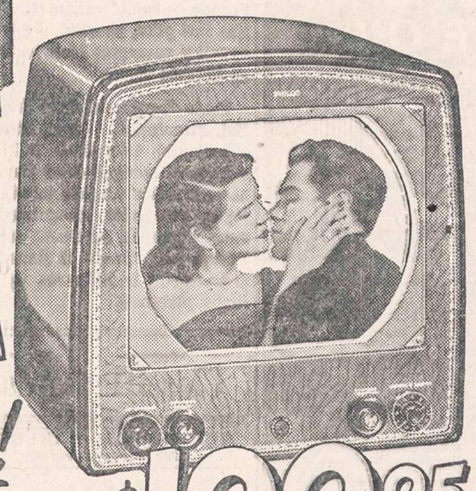

New!

PHILCO MODEL 1610

Famous Balanced Beam 16-inch picture at *new low price!* Brings you exclusive Philco features and super-power chassis.

$199.95 Warranty Extra

TAX INCLUDED

TOWN OF LAKE UTILITIES
1800 West 47th Street LAfayette 3-7771
CORNER OF WOOD STREET

Senasis Šiaulių gimnazijos aktyvas

Neseniai Chicagoje buvo paminėta Šiaulių gimnazijos 100 metų sukaktis.

Pavaizduoti tam dideliam įnašui, kurį atliko ruošdama Lietuvos inteligentija, dera suminėti bent senesniuosius jos absolventus, išėjusius Šiaulių gimnaziją. Pagal prof. Viktoro Biržiškos pranešimą, skaitytą minimajame Šiaulių gimnazijos sukakties minėjime, Šiaulių gimnazijoje yra mokėsi šie svarbesni žmonės, gimę dar prieš 1900 metus:

1. Enrikas Bukauskis (1839—1900), prieš 1863 m. dirbęs lietuvių studentų būrelyje, po 1863 m. emigravęs į Stockholmą, vienas kūrėjų Rappersvylio muziejaus, kuriam atiduodavo savo surinktąją muziejinę medžiagą ta sąlyga, kad nepriklausomai Lietuvai atgijus ji visa būtų atiduota Lietuvai (Bet lenkai ją visą parsigabeno Varšuvon.).

2. Pranas Lipštas (1841—1900), 1862 m. Koncevičiaus krestomatijai parašęs straipsnį "Meteorologiją", kuris sutrumpintas (Apraszymas Zemes turtu) buvo išspausdintas 1883 m. "Aušroje"; 1863 m. sukilimo dalyvis, ištremtas į Sibirą.

3. Jonas Daugirdas, žuvęs per sukilimą. — Toliau visa eilė aušrininkų:

4. Jonas Koncevičius (1835 — po 1915), "Aušros", "Ūkininko", "Vilniaus Žinių" ir kt. bendradarbis, dar prieš spaudos uždraudimą leidęs Maskvoje rankraštinį lietuvišką laikraštį, rinkęs lietuviškąją tautosaką, kurią lietuviškai skelbė Tilžės "Mitteilunguose" ir kt.

5. Vyskupas Cirtautas.

6. Stanislovas Raila (ap. 1844—1918), vienas veikliausių "Aušros" bendradarbių (slapyv. St. Šunbajoris), dar bendradarbiavęs "Varpe", "Lietuvos Žiniose" ir kt.

7. Petras Vileišis (1851—1926), 1877—78 m. Petrapilyje legaliai išspausdinęs keletą lietuviškų knygučių, o paskiau ligi 1905 m. išleidęs savo ir kitų parašytų populiarių knygučių, 1904 m. įsteigęs ir leidęs pirmąjį lietuvių dienraštį "Vilniaus Žinias"; "Aušros" ir "Varpo" bendradarbis.

8. Antanas Vileišis (1856-1919), daugelio gamtos ir medicinos populiarių knygučių autorius.

9. Jonas Vileišis (1872—1942), "Ūkininko", "Varpo", "Vilniaus Žinių", "Lietuvos Ūkininko" ir "Lietuvos Žinių" bendradarbis ir dalinis redaktorius, išleidęs kelias politines brošiūras (Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje ir kt.).

10. Jonas Kymantas (1854 — ap. 1925), "Aušros" bendradarbis.

11. Antanas Buivydas (1856—1919), bendradarbiavęs "Aušroje" slapyv. Žagaras.

12. Jonas Spudulis (1860-1920), "Aušros", "Varpo", "Žinyčios" bendradarbis, gydytojas, kalbininkas, rinkęs medžiagą lietuvių kalbos žodynui ir tautosakai, parašęs keletą straipsinių iš kalbotyros srities, "Aušros" laikais išleidęs pirmąjį lietuvių kalba aritmetikos vadovėlį.

13. Liudvikas Beržanskis (1864—1888), "Aušros" bendradarbis.

14. Jonas Beržanskis (1862 — 1936), "Varpo", "Žinyčios", "Lietuvių Laikraščio" ir kitų bendradarbis.

15. Aleksandras Dambrauskas-Jakštas (1860—1938), kritikas, publicistas, "Aušros", "Šviesos", "Apžvalgos", "Tėvynės Sargo", "Žinyčios", "Lietuvių Laikraščio", "Vienybės", "Šaltinio" ir kitų bendradarbis, "Draugijos" įsteigėjas ir visą jos ėjimo laiką redaktorius, esperantininkas, pirmojo lietuvių kalba esperanto kalbos vadovėlio autorius ir "Litovo Stelo" leidėjas ir redaktorius, Šv. Kazimiero Draugijos steigėjas ir ilgametis pirmininkas.

16. Andrius Domaševičius (1865—1935), LSDP steigėjas, "Vilniaus Žinių", "Echo", "Naujosios Gadynės" bendradarbis, "Medicinoje" ir "Gamtoje" išspausdinęs kelis akušerijos straipsnius.

17. Motiejus Čepas (1866—), "Varpo" ir "Ūkininko" bendradarbis, žymus teisininkas.

18. Inžinieriai Jonas ir Vaclovas Bielskiai.

19. 20. Vincas Čepinskis (1871—1940), 5 dalių universitetinio fizikos kurso ir fizinės chemijos 3-jų tomų kurso autorius, Vytauto Didžiojo Universiteto rektorius, demokratinės spaudos bendradarbis.

21. Prof. Jurgeliūnas (bakteriologas).

22. Marcelinas Šikšnys (1874—), slap. Šiaulėniškis, "Ūkininko", "Varpo" poetas, "Vilniaus Žinių", "Lietuvos Žinių", "Rygos Garso" bendradarbis, dramininkas (Šilėnų kunigaikštis, Sparnai, Likimo keliai), matematikos vadovėlių autorius.

23. Jonas Baronas (1873—), 1901 m. išleidęs "Grabnyčių žvakę", vėliau paskelbęs kelis gamtos mokslo vadovėlius ir rusų lietuvių kalbos žodyną.

24. Povilas Višinskis (1875—1906), "Ūkininko" ir "Varpo" bendradarbis ir iš dalies redaktorius, kurį laiką "Vilniaus Žinių" ir "Lietuvos Ūkininko" redaktorius, Šviesos bendrovės knygoms leisti steigėjas ir vedėjas ir populiaraus elementoriaus autorius.

25. Vladas Sirutavičius (1877-), "Varpo", "Darbininkų Balso", "Naujosios Gadynės" bendradarbis, 1899 m. išspausdinęs "Ar dabar yra baudžiava?"

26. Jeronimas Ralys (1876—1921), "Odisėjos" ir "Iliados" vertėjas, "Ūkininko", "Vilniaus Žinių", "Vilties" bendradarbis.

27. Augustinas Janulaitis (1878—), "Ūkininko", "Varpo", "Kovos", "Visuomenės", "Vilniaus Žinių", "Vienybės Lietuvininkų", "Darbininkų Balso", "Žarijos", "Praeities" redaktorius, eilės politinių brošiūrų, monografijos apie L. A. Jucevičių, S. Daukantą, J. Rupeiką, M. Akelaitį, Zabičius ir kt. autorius, davęs veikalų apie sukilimus (Valstiečių sukilimas, Šiaulių ekonomija, Kunigai ir 1831 m. revoliucija) ir Lietuvos teisės istorija (Vyriausias Lietuvos Tribunolas, J. Danilavičius, Bajorai ir kt.). A. Janulaitis mokėsi Šiaulių gimnazijoj, bet baigė Rygos gimnaziją.

28. Povilas Brazaitis.

29. Steponas Kairys, Šiaulių gimnazijos gimnazistų katalikų sukilimo 1896 m., protestuojant prieš privalomą jiems pravoslavų cerkvės pamaldų lankymą, organizatorius, Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius, išspausdinęs kanalizacijos kursą.

30. Ben. Tomaševičius.

31. Inžinieriai Julijonas ir Antanas Gravrogkai.

32. Laumenskis, vadovėlių autorius.

33. Konstantinas Šakenis (1881—), "Pono Tado" vertėjas, "Vilniaus Žinių", "Vilties", "Lietuvos Ūkininko" bendradarbis, "Aušros" istorijos tyrinėtojas.

34. Inžinierius prof. Vytautas Mošinskis.

35. Prof. Jurgis Čiurlys.

36. 2 broliai Šalkauskai (prof. Stasys 1886—1941 ir prof. Kazys).

37. Klemensas Skabeika (1884—), "Vilniaus Žinių", "Mokyklos", "Žemės" bendradarbis, "Kas skaito rašo — duonos neprašo" ir knygelių iš ūkio ir gamtos srities autorius.

38. Prof. Pilypas Butkevičius.

39. Prof. Blažys (psichiatras).

40. Prof. Tadas Petkevičius.

41. Zigmas Gėlė-Gaidamavičius (1894—1911), poetas, "Lietuvos Žinių", "Aušrinės" bendradarbis.

42. Julius Janonis (1896—1917), "Lietuvos Žinių" bendradarbis, poetas beletristas.

43. Adv. Rapolas Skipitis.

44. Mykolas, Vaclovas ir Viktoras Biržiškos, žinomieji profesoriai ir visuomenininkai.

(Šių asmenų apibūdinimai paimti iš prof. Vaclovo Biržiškos, Lietuvių rašytojų kalendoriaus.)

DR. KAZYS GRINIUS

Sekmadienį, spalio 21 dieną, 3 valandą po pietų, Dr. Kazio Griniaus urna bus perkelta į Lietuvių Tautines Kapines. Šia proga yra paruošta iškilminga programa.

Žinios iš Anglijos

REIKŠMINGAS POLITINIS PASISAKYMAS

Pastaruoju laiku Anglijoje, išėjus viešumon "Liet. Rezistencinės Santarvės" veiklai, čia gyveną lietuviai labai pasipiktino. Jos vadas Stasys Kuzminskas rugsėjo 29 d. Bradforde savo susikviestų "patikėtinių" susirinkime pareiškė: "aš gerbiu tuos, kurie neremia Tautos Fondo, nes ir aš jų eilėse esu . . ."

Matote, koks "didvyris" tas Stasys, kada tėvynėje liejasi kraujas ir ašaros, čia tokie tautos judai stengiasi išgriauti Lietuvos laisvinimo branduolį VLIKą ir pakirti tautiečių moralę.

Spalio 7 d. D. Brit. Liet. S-gos Bradfordo skyrius, kuris yra vienas didesniųjų s-gos skyrių narių atžvilgiu, savo visuotiniame susirinkime tarp kitko svarstė ir "Rezistencinės Santravės" veiklą, kurią griežtai pasmerkė ir vienbalsiai nutarė: **"Mes besąlyginiai remiame VLIKo veiklą ir Tautos Frondo aukomis rėmimą".** VLIKas turi pilną pasitikėjimą ir teisę veikti pavergtos Lietuvos ir visų lietuvių vardu.

Tokie "santarvininkai" lozoraičiai, kuzminskai, čapai, strimai, neveravičai, žakevičiai ir kt. jų pakalikai, sprogdindami lietuviškas pavergtos tėvynės laisvinimo jėgas, tuo pačiu sprogdina granatas į lietuvių partizanų galvas. Būtina juos išmesti iš lietuviškų organizacijų ir iššifravus jų suėjimus piketuoti.

Now at Town of Lake Utilities

TOWN OF LAKE UTILITIES

1800 W. 47th Street **LAfayette 3-7771**

CORNER OF WOOD ST.

Classified Ads.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

TYPIST - CLERK
STENOGRAPHER - CLERK - TYPIST

Several excellent positions are now open for either beginners or experienced girls.

GOOD STARTING SALARY DEPENDING ON ABILITY OR EXPERIENCE. 5 DAY WORK WEEK. EXCELLENT WORKING CONDITIONS.

Visit our personnel dept. for details concerning these positions.

CONTINENTAL COMPANIES
310 S. Michigan Ave.
ROOM 1208

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

MŪSŲ GERIAUSI
BARGENAI!

Pigiai 4 flatų namas, 4-4-4-3 kambariai; pečium apšildomas, 1 mašinos garažas. Yra 26-tos ir Albany apylinkės. Parduodamas už nepakenčiamą kainą $5,800. C. 32.

Mūrinis pajamas nešantis katedžius 5 ir 2 kambarių, 2 kambariai pastogėje. Alyva apšildomas, beismontas, 2 karų garažas. Yra arti 23-čios ir Spaulding. Kaina tiktai $11,900. C. 1.

Parduodamas pigiai 2 flatų su pastoge, 4 ir 4 kamb. Vienas flatas tuščias. Turi būti parduotas šį mėnesį. Yra arti 26-tos ir Spaulding. Kaina tiktai $11,700.

COURTESY
REAL ESTATE
J. Koudelik F. Deml.

2641 S. LAWNDALE
LAwndale 1-2277.

$1,500 ĮMOKANT
Pirksite 4 butų mūrinį namą 729 W. 17th Place, likusią sumą mėnesiniais išmokėjimais.
HLADIK, 3117 W. Lake St.

Parduodamas medinis namas 725 W. 16th Street, du butai, 5 kambariai kiekviename. Kaina $5,500. Šaukit PO 7-2917.

2 AUKŠTŲ plytų ir stucco 6-4 kambarių namas; pastogė, pilnas cementinis beismontas, nauji porčiai, 2 mašinų garažas. Savininkas, 2948 So. Arch St.

5 KAMBARIŲ MŪRINIS
$10,500
$2,000 įmokėti.
Gera pietvakarų apylinkė.

Mr. RIO, PRospect 6-6166.
2733 West 63rd St.

Greitam pardavimui Marquette Parke 2 aukštų mūrinis namas. Taverna ir 3 pagyvenimai po 4 kambarius; 2 karų mūrinis garažas, prieinama kaina. Savininkas apleidžia miestą.
WAlbrook 5-5077.

Pardavimui namas, taverna, restoranas ir rooming house. Puikus biznis dirbtuvių apylinkėj. Matykite arba Šaukite Adomą Dulskį, 1859 W. Hastings St. Tel. SEeley 3-9110.

FURNITURE - FIXTURE
Reikia Rakandų

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuvę
arba bathroom su steel wall tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio $59.00. Sudėsime—kreditas.
HEmlock 4-3200

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO
TAISYMAS - PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887.

DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted St.

JONAS CONRAD TUCK
POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING
MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas
Statome štorus ir privatiškus namus pagal užsakymą. Apskaičiavimas veltui. Reikale kreipkitės ir gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel GRovehill 6-6588

Remkite tuos biznierius, kurie garsinasi "Naujienose"

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

TYPISTS
Įvairių rūšių ofiso darbininkių
Mums reikia
Dalį laiko — pilną laiką darbininkių
AUKŠTAS NUO VALANDŲ MOKESTIS
DAUGELIS NAUDŲ
MANPOWER, INC.
ANdover 3-3949

Pietinėj daly
1509 W. 63rd STREET

Vidurmiesty
22 W. MADISON ST.

WALGREEN'S NAUJA IR GRAŽI VALGYKLA
151 No. State St.
kampas State ir Randolph Sts.
turi darbų dėl:

"BUS" MERGINŲ

44 valandų savaitėj. Dienomis ir vakarais. Gera pradinė alga. Nepaprastai liberali darbininkų nauda. Uniformos duodamos ir išskalbiamos.
Kreipkitės:

WALGREEN'S
Employment office
6 E. RANDOLPH ST.

TYPIST - BILLER
5 days week — $50.00.
HOSPITAL PLAN
Apply
AAA SAW and TOOL CO.
30 No. Loomis
HAymarket 1-7137.

JĖGA SIUVAMOS MAŠINOS OPERATORKŲ
Patyrusių ir nepatyrusių.
Pastovus darbas. Geras mokestis
Turi kalbėti angliškai.
WHEELER PROTECTIVE APPAREL
224 W. Huron. SUperior 7-3948.

PAGE GIRLS
8:15 a. m. to 4:30 p. m. 37½ hr. week — 5 days. High School Grads. 17-19. Excellent working conditions. Good promotional opportunities. See Mr. Wytmar, Personnel dept. — 6th floor.
KRAFT FOODS CO.
Grand Ave. and Outer Drive.

HELP — MALE-FEMALE
Darbininkų - Darbininkių Reikia

COLLECTOR
SALESMEN
For an established territory.

Prefer married, age 26-45. Experience not necessary. Salary and top commission with a careful training for a Life Insurance selling career. A fine opportunity for higher earnings and advancement. For details

Apply
South Side
7845 S. ASHLAND, Room 204
MR. STEPHANO
STewart 3-2466.

North Side
3455 W. LAWRENCE AVE.
2nd floor
MR. WIDMAN
INdependence 3-3600.

Reikalingas vyras ar moteris namų ruošos darbui. Be to, reikia sendvičius daryti ir už baro dirbti, viską apvalyti. Turi netingėti, būti švarus ir tinkamas prie biznio asmuo. Gyvenimas vietoje. Mokestis pradžioje $35, jei bus reikalas mokėsime ir daugiau. Pašaukit 9011 Sparta, Mich., Mrs. Bernice Talmantas.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

80 AKRŲ farma. Parduodama arba mainys į mažesnę nuosavybę. Yra gera ūkininkavimui, gera vieta medžiojimui arba išėjusiam atsargon gyventi. Rašykite: Mrs. J. Tancibok, Route 3, Phillips, Wisconsin.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GROSERNĖ ir mėsos krautuvė. Biznis išdirbtas per 30 metų. 4 gyvenimui kambariai, garažas. Lietuvių ir lenkų apylinkėje. Šaukit: YArds 7-8396.

Parduodama maisto krautuvė (groserně), taip pat yra butas. Priežastis pardavimo — apleidžiam miestą. 4426 S. Hermitage Ave.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

MACHINISTS
AGE UP TO 60
ABLE TO READ BLUE PRINTS AND SET UP OWN JOBS
- HORIZONTAL BORING MILL
- PLANER MILLING MACHINE
- PLANERS

$2.12 PER HOUR DAYS — $2.33 PER HOUR NITES

GOSS PRINTING PRESS CO.
1535 SOUTH PAULINA CANAL 6-4140

ATTENTION!
MECHANICAL ENGINEERS
MECHANICAL DRAFTSMEN
FOR THE
DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS

Can use men with limited training
Steady employment in modern air conditioned office.

Independent Pneumatic Tool Co.
Write, see or call MR. M. J. SCHULTZ
753 CLAIM ST., AURORA, ILL. AURORA 2-7601

MEN NEEDED AT ONCE — GOOD JOBS
- ASSEMBLING - PUNCH PRESS -
- POWER SHEARING -

5 Day 50 Hour Week. — Bonus System. —All Benefits. — Pleasant Associates. — Excellent CTA Transportation.

MR. SULTAN
8051 N. CENTRAL PARK SKOKIE 6610
Paminėkite šį skelbimą.

MEN
A Wide Selection
OF
FACTORY JOBS AVAILABLE
FOR
Wiremen
Inspectors
Assemblers
Bench Hands
Wire Winders
Relay Adjusters
Drill Press Operators
Punch Press Operators
Material Handlers
Sorters & Selectors

Good Starting rates & 10% Bonus for Night work. Wage progression increases, opportunity for advancement.

WESTERN ELECTRIC
EMPLOYMENT OFFICE
23rd Place and Cicero
Open Weekdays
Including Saturday.

BUILDING
CLEANERS

Steady, reliable men needed for cleaning and utility work. Good starting rates. Time and one half for overtime. Ten percent bonus for night work.

WESTERN
ELECTRIC
EMPLOYMENT OFFICE
23rd Place and Cicero
Open Weekdays
Including Saturday.

REIKALINGAS BUČERIS
Geras mokestis.

Rašykite:

Box No. 3329
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

arba šaukite

CAnal 6-8500

STIKLO DARBUI ŽMOGAUS
Aukščiausias mokestis. Pastovus darbas patyrusiam žmogui. Turi mokėti vairuoti troką. Aetna Glass, 4041 W. Roosevelt Road.

ORDER FILLER

Optical goods—5 day week

Pleasant working conditions

Hospital benefits

$185 per month

STate 2-8000

MECHANIKO

Pradinė mokestis $1.40 per val. 48 ar daugiau valandų savaitėj.

Amžius nuo 20 iki 35 metų.

Turi būti laisvas nuo kariuomenės pareigų. Pageidaujama, kad turėtų kiek patyrimo prie bendro mašinų užlaikymo ir taisymo darbo.

Pirma pakaita.

Švari dirbtuvė.

Liberali darbininkų nauda.

UNION BAG & PAPER CORP.
4545 WEST PALMER.

UŽSAKYMŲ PILDYTOJŲ IR PAKUOTOJŲ

optiškų prekių. $185.

STate 2-8000.

WANTED
EXPERIENCED MAN
for vegetable department
in
I. G. A. SUPER MARKET
Tel. UNiversity 4-4567
1928 Central St., Evanston, Ill.

RECEIVING CLERK
Young man, experienced or will train, permanent position for man not afraid to work and eager to hold a steady job.
ILLINOIS LOCK SO.
SEeley 3-0441.

UŽLAIKYMO MAŠINISTO
Puiki proga žmogui patyrusiam prie užlaikymo mašinų dirbtuvėje. Pastovus darbas su gera ateitimi. Kreipkitės:
WARFIELD COMPANY
536 W. Cermak Road.

EXPERIENCED JANITOR
Company Benefits
Days

MR. BOGUSCH
MEYER BOTH COMPANY
1935 So. Michigan Ave.

PREKIŲ IŠSIUNTINĖJIMUI
RAŠTININKO (shipping clerk)
Jauno vyro. 5½ dienos savaitė.
Pastovus darbas.
Pilnas laikas.
E. WERTHEIMER & CO.
5522 W. Division St.

BENDRAS DIRBTUVĖS DARBAS
Turintiem patyrimo pirmenybė. Reikia žinojimo elektrinių motorų taisymo ar coil winders. Smagi aplinka. Geras mokestis.
CHICAGO ELECTRIC CO.
1318 W. Cermak Road

RENTING IN GENERAL
(Nuomos)

Išnuomojamas kambarys su virtuvės privilegijomis. 7301 So. Racine Ave. STewart 3-1641.

Marquette Parke išnuomojamas vienas kambarys vyrui ar merginai. $7.50 į savaitę.
WAlbrook 5-5077.

Marquette Parke išnuomojamas vienas gražus kambarys. 7019 So. California Ave.
PRospect 6-6561.

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliom. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidarė ofisą
10748 So. Michigan Ave.
Tel. WAterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v., išskiriant šeštadienį ir sekmad
Šeštad. pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos **BEverly 8-8244**
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PUllman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; ser., sub. ir ned. tik sutarus.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, **šaukite MIdway 3-0001**

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal susitarimą

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 West 63rd Street
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad.. 1:30—4: 7—9 vakaro
Trečia. ir šeštad. tiktai susitarus

YArds 7-3526, Res. RI 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVE.
prie California Ave.
VAL.: kasd. 6—9 pm, šešt. 1—6 pm. išskyrus sekmad. ir treč.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1—4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien, trečiad. uždaryta
Šeštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų.
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2-4
Trečiad. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30 6—9 vak., penkt. ir šetš. 12—2:30
6234 ARCHER ROAD
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. vak., treč., penkt. ir šeštadienį 3—8 val. vakaro

Ofiso ir buto telef.: OL 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Valandos: 10-12 pirmadienį iki ketvirtad.; 6:30-9 antradienį ir ketvirtad.; 12-2 ir 4-6 šeštad. Penktad. ir kitu laiku susitarus.
Butas: 1635 S. 48th Ct., Cicero.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telef.: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia: VI 6-3900.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. V. P. Tumasonis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šešt. tik 2-4
Neturi valandų trečiad. ir sekm.